

Слово Кобзаря

ISSN 2939-2527

щоквартально

30 червня 2024 року, номер 10

Slovo Kobzara | tromjesečnik UKPD Kobzar Zagreb

**ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНГРЕСУ
УКРАЇНЦІВ – 75 РОКІВ! / с.6**

**ЗАГРЕБ І КИЇВ ПІДПИСАЛИ
ВАЖЛИВУ УГОДУ / с.12**

ПУЛА - ПОБРАТИМ ЛЬОВОВА / с.14

**УТВОРЕНИЙ ПАРЛАМЕНТ ХОРВАТІЇ
11-ГО СКЛИКАННЯ / с.18**

**САМІТ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ:
ТЕРИТОРІАЛЬНА ЦІЛІСНІСТЬ
УКРАЇНИ Є ОБОВ'ЯЗКОВОЮ
УМОВОЮ МИРУ / с.27**

**У ДУБРОВНИКУ ВІДБУВСЯ
ХVII-й ДУБРОВНИЦЬКИЙ ФОРУМ
«ЖАХЛИВІ ПРОТОКИ ТА БЕЗПЕЧНІ
ПРОХОДИ» / с.31**

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Шановні читачі та члени Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» – Загреб, перед Вами десятий номер журналу «Слово Кобзаря», в якому ми, як і раніше, хочемо познайомити вас із найважливішими подіями, пов'язаними з Україною і нашим життям у діаспорі, як в межах Хорватії, так і в Європі та світі. Україна та її боротьба сьогодні є символом невмирущого прагнення до збереження свободи, незалежності та її територіальної цілісності.

Найважливішу роль сьогодні в Україні відіграють її захисники та Збройні Сили України, які вже третій рік мужньо борються та дають рішучий опір, захищаючи свій народ та свою країну проти російсько-окупаційних загарбницьких імперіалістичних сил.

У цьому 10-му номері журналу ви ознайомитеся з оглядом цікавих подій з діяльності УКПТ «Кобзар» Загреб, а також іншими статтями, пов'язаними з війною в Україні, українськими ідеями та пропозиціями щодо справедливого миру та припинення війни, різними питаннями про життя українців в еміграції та тимчасових біженців розселених по всій Європі та світу.

Розповідаємо також і про роль церкви та діяльність всіх інших різноманітних українських організацій у ці важкі часи для українців в Україні та поза її межами. Важка ситуація через війну, воєнні руйнування та реальна смертельна загроза змушують велику кількість українських сімей, людей похилого віку, жінок і дітей залишити свої домівки та свою Батьківщину Україну.

До сьогодні ще невідомо, коли закінчиться війна, а бої за звільнення України точаться щодня, і з кожним днем кількість загиблих і поранених безневинних людських жертв зростає. Незважаючи на цю несправедливу та неспровоковану війну, життя проходить у денних тривогах, відключеннях електроенергії та марно втраченому часі в підвалах, укриттях, тому що невідомо, коли і де будь-яке містечко, село, селище чи околиці будуть бомбардовані розривними смертоносними ракетами та бомбами сильного ураження. Але, незважаючи на такі смертоносні труднощі, життя триває і тече, а віра і надія переконують нас, що справедливість і правда повинні перемогти, і що справедливість і правда на українському боці, бо Україна – жертва цієї жорстокої війни, а весь світ знає, що Росія - агресор, та що збройні сили Росії щодня продовжують атакувати нашу державу.

Близько тридцяти статей цього випуску часопису вже у своїй помітній назві розповідають про зміст кожної окремої статті, яка, в свою чергу, описує якусь політичну, дипломатичну, духовну, гуманітарну чи культурну подію.

У цьому номері журналу ви знайдете більше про діяльність УКПТ «Кобзар» – Загреб

У II-му кварталі 2024 року діяльність УКПТ «Кобзар» з кожним днем стає все насиченішою та різноманітною. Підписано угоду про багаторічну наукову, культурну та практичну співпрацю з Прикарпатським національним університетом імені «Василя Стефаніка» з Івано-Франківська. Продовжується успішна співпраця зі спорідненими українськими організаціями в Словенії, Культурним товариством Любляна-Київ та з Національною радою українців Сербії та Воеводини. Налагоджено співпрацю з УКПТ «Дніпро» та Культурним товариством русинів і українців Приморсько-горянського повіту «Рушняк» та із Заслуженим академічним Закарпатським народним хором з Ужгорода. Продовжується співпраця з Греко-католицькою Крижевською єпархією та парафією святих Кирила і Методія в Загребі.

Через нашу Крижевську єпархію та Католицький університет у Загребі ми вдалися до співпраці з Інститутом екуменічних наук Католицького університету у Львові та взяли участь у кількох онлайн-конференціях.

Також наголошуємо на добрій співпраці з Інститутом діаспори в Києві, де ми беремо участь в онлайн-міжнародній науково-практичній конференції «Закордонне Українство: від дослідження історії до прогнозу розвитку». В їхньому збірнику публікуємо статтю: «Інтеграційно-асиміляційні процеси у збереженні ідентичності українців у Хорватії».

Також беремо участь у круглому столі Міжнародної Інтернет-конференції: Універсалізм у культурі, мистецтві, освіті: ідентифікаційні, комунікаційні та синергетичні виміри», організованому Прикарпатським національним університетом імені «Василя Стефаніка» з Івано-Франківська.

Слідкуємо за ситуацією у світі та в Україні, де виділяємо кілька важливих подій і пишемо про них у цьому номері журналу «Слово Кобзаря», а саме Саміт у Швейцарії, на якому Україна та близько ста країн світу виступають з метою створення ідей для глобального і справедливого миру, а також ще один важливий захід, що відбувся в Хорватії, а саме традиційний 17-й Дубровницький форум, яким Хорватія прагне продовжувати активну участь у вирішенні проблем, що накопичилися у світі, і підтримувати Україну на шляху приєднання до євроатлантичної інтеграції, до завершення війни та досягнення тривалого миру та її безпеки при збереженні її свободи, незалежності та територіальної цілісності, а також всі види допомоги Хорватії Україні під час відбудови країни, особливо при розмінуванні великої території, подібно до того, що Хорватія мала у Вітчизняній війні.

У Загребі та Хорватії у другому кварталі цього року відбулося багато культурних та інших заходів, де обговорювалася Україна та співпраця між хорватськими та українськими науковими, культурними, церковними та іншими інституціями та організаціями. Ці слова про співпрацю можна було почути в Товаристві хорватських письменників в Університеті та Національній бібліотеці під час Кліо-фестивалю або фестивалю історії, на лекціях з історії в бібліотеці «Богдана Огризовича» в Загребі, на численних виставках у кількох галереях із показом колекцій світлин воєнного часу авторства українських художників.

Цього року ми приділяємо особливу увагу 75-річчю

МУЗИЧНА СЕКЦІЯ ТОВАРИСТВА «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Європейського конгресу українців. Цими днями відбулася розмова з усіма колишніми президентами і було домовлено, що в серпні цього року Форум ЕКУ відбудеться в Тернополі, Україна, а 75-річчя ЕКУ буде офіційно та урочисто відзначено в Брюсселі під час щорічної зустрічі постійних та асоціативних членів ЕКУ.

Важливо відзначити участь нашого музично-інструментального ансамблю «Кобзар» у VIII українському фестивалі пісні, музики, танцю і мистецтва. Інструментальний ансамбль «Кобзар» у складі чотирьох скрипок (професор Орест Шургот, Алісія Мудрик, Луція Ліон та Микола Гаврилюк) виконав дві композиції «Мелодія» та «Народний танець» відомого українського композитора Мирослава Скорика та здобув перше місце.

Вже вчетверте наш Музичний вокально-інструментальний ансамбль «Кобзар» займає перше місце на такому насиченому та добре організованому фестивалі.

Вперше, хоч усі книжки «Українці Хорватії: матеріали та документи» ми презентували неодноразово, але беремо участь у програмі «Франкові зорі», де отримуємо одне місце в журі (Славко Бурда) у ст. конкурс ревію прози та поезії.

Крім великих успіхів, ми не можемо не відзначити і не висловити, що ми незадоволені і дуже шкодуємо, що не змогли взяти участь у саміті СКУ в Бухаресті, але тому ми публікуємо розширену статтю про цю подію в журналі.

Ми інтенсивно і майже щоденно співпрацюємо з науковцями та істориками з України та інших країн, активно готуємо до видання сьому книгу, збірку чи антологію «Українці Хорватії: Матеріали і документи».

У найближчі місяці, незважаючи на час літніх та щорічних відпусток, ми будемо готуватися до культурного заходу «Дні української культури в Загребі», який ми проводимо за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватії. (Славко Бурда)

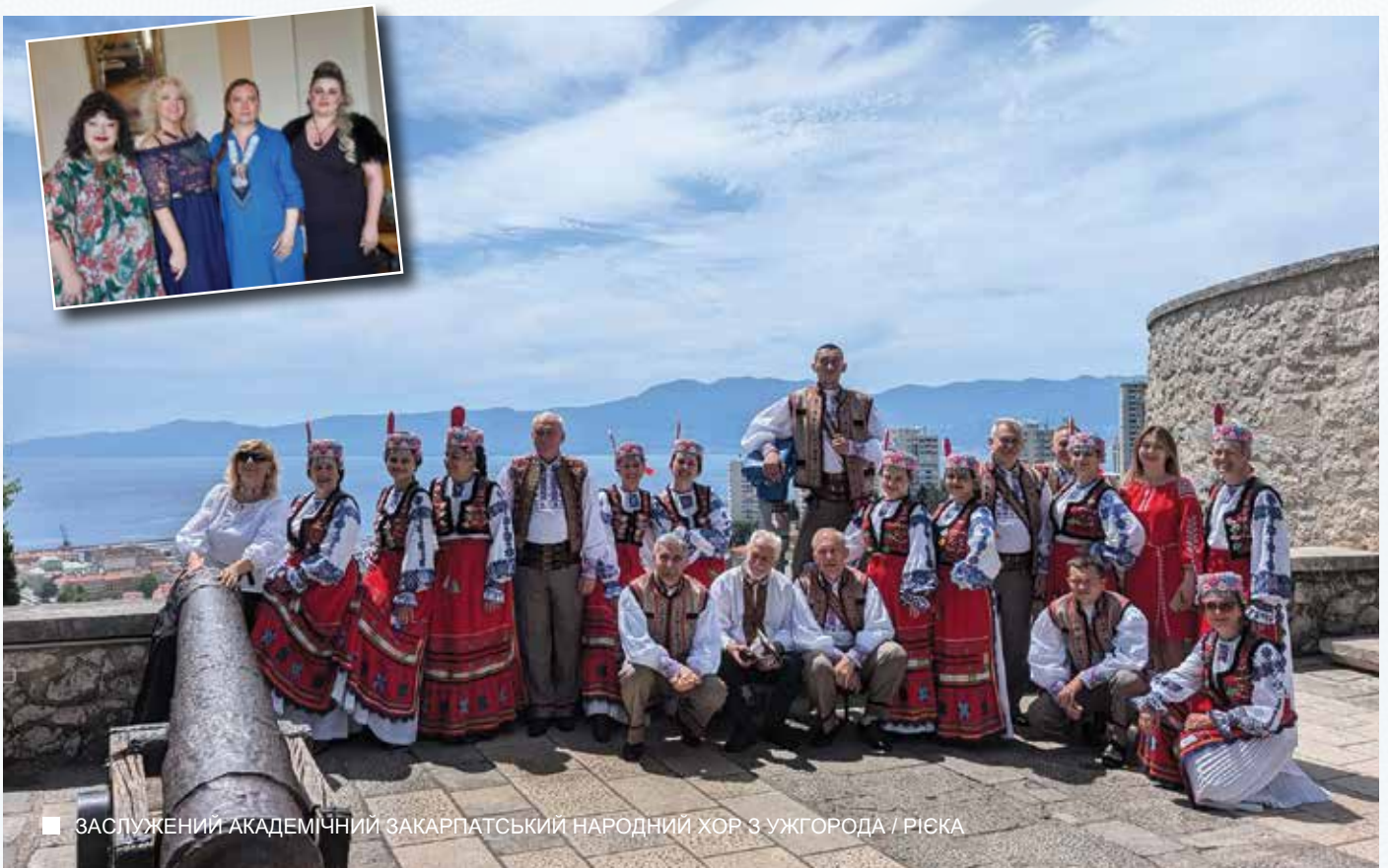
УГОДА З КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНІМ ТОВАРИСТВОМ «КОБЗАР» - ЗАГРЕБ

За ініціатииви викладачів кафедри музичної україністики та народно- інструментального мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв підписано Меморандум про наукову та культурну співпрацю між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Українським культурно-просвітнім товариством «Кобзар» – Загреб (Республіка Хорватія).

Упродовж останніх років викладачі та студенти Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зокрема кафедр музичної україністики та народно-інструментального мистецтва (завідувачка кафедри професор Віолетта Дутчак, професор Ольга Фабрика-Процька, квартет бандуристок «Гердан»), методики музичного виховання і диригування (професор Ганна Карась), сценічного мистецтва і хореографії (ансамбль танцю «Дивоцвіт») неодноразово брали участь у наукових і мистецьких Маніфестаціях, Днях української культури, організованих Українським культурно-просвітнім товариством «Кобзар» – Загреб у містах Республіки Хорватія. Тож логічним кроком постало питання про укладення Меморандуму, який би дозволив розширити межі співпраці між університетом і товариством.

У Загребі (Республіка Хорватія) відбулося погодження документів Меморандуму, попередньо підписаних Ректором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника професором Ігорем Цепендою, які передав Президенту Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» – Загреб п. Славкові Бурді, старший викладач кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва - Богдан Парумба.

Найближчим часом планується зустріч і перемовини у м. Загреб між Ректором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника професором Ігорем Цепендою і Президентом Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» – Загреб п. Славком Бурдою щодо обговорення й узгодження календарного і змістового плану наукового та культурного співробітництва, обміну досвідом в навчальній, дослідницькій та суспільній сферах, реалізації спільних програм та проєктів.

■ ЗАСЛУЖЕНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЗАКАРПАТСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР З УЖГОРОДА / РІСКА

МЕМОРАНДУМ ПРО НАУКОВУ ТА КУЛЬТУРНУ СПІВПРАЦЮ МІЖ ПРИКАРПАТСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА (УКРАЇНА) ТА УКРАЇНСЬКИМ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНІМ ТОВАРИСТВОМ «КОБЗАР» – ЗАГРЕБ (ХОРВАТІЯ)

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна) як заклад вищої освіти України в особі ректора – професора, доктора політичних наук Ігоря Цепенди, який діє на підставі Статуту університету, та Українське культурно-просвітне товариство «Кобзар» – Загреб (Республіка Хорватія) в особі його президента – Славка Бурди, який діє на підставі власних повноважень згідно Статуту товариства, надалі Сторони, а кожний окремо – Сторона, укладають цей Меморандум щодо різновекторних можливостей наукового та культурного співробітництва, обміну досвідом в навчальній, дослідницькій та суспільній сферах, реалізації спільних програм та проєктів науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна), з однієї Сторони, та представниками Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» – Загреб (Республіка Хорватія), з іншої Сторони.

- Меморандумом передбачено взаємодію чи безпосередню участь представників Сторін для поглиблення українсько-хорватської співпраці щодо:
 - проведення спільних наукових та науково-практичних конференцій, лекцій, читань, семінарів, круглих столів, майстер-класів, суспільно-політичних, культурно-мистецьких та релігійних маніфестацій для української громади Хорватії та академічної спільноти України щодо історії, політики, культури і економіки України та українців у Хорватії, різноманітних аспектів соціокультурної та мистецької сфер українсько-хорватських відносин;
 - обміну досвідом в навчальній, дослідницькій та громадсько-суспільній сферах;
 - обміну науковими та мистецькими результатами (публікації, концерти, вистави, виставки, майстер-класи);
 - сприяння грантовій діяльності з метою реалізації науково-дослідних проєктів;
 - організації і проведення культурно-мистецьких

заходів (концертів, фестивалів, виставкових і перформативних проєктів) в Україні та Хорватії.

- Кожна зі Сторін підтверджує режим сприяння, відкритості та прозорості у своїй діяльності.
- Меморандум не передбачає фінансову відповідальність чи зобов'язання щодо фінансування окремих заходів у рамках реалізації Меморандуму.

Детальна інформація щодо напрямів співробітництва та пов'язані з цим фінансові домовленості для кожної конкретної сфери діяльності чи окремої події визначаються шляхом консультацій та домовленостей між Сторонами, викладаються в окремих документах чи угодах.

- Якщо з будь-якої частини цього Меморандуму виникає суперечка, яку неможливо вирішити на задоволення жодної Сторони, дію цього Меморандуму буде припинено.

У будь-який час будь-яка Сторона може припинити дію цього Меморандуму, надавши письмове повідомлення щонайменше за 6 (шість) місяців.

- Меморандум складено у 2 (двох) примірниках українською та хорватською мовами. Обидва тексти є ідентичними і з моменту підписання мають однакову юридичну силу. Кожна Сторона отримує по 1 (одному) примірнику Меморандуму.

Термін дії Меморандуму – 5 років з дати підписання.

Меморандум може бути поновлений за письмовою згодою обох Сторін та підписаний відповідними уповноваженими представниками Сторін.

Ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (Україна) проф. Ігор Цепенда

Президент Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» - Загреб, Республіка Хорватія (Славко Бурда)

ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ – 75 РОКІВ!

Світовий Конгрес Українців від імені багатомільйонної української діаспори щиро вітає Президента, Управу та всіх членів Європейського Конгресу Українців (ЕКУ) із 75-річчям заснування організації.

Дякуємо за вашу невтомну працю на підтримку та розвиток українського світу, стійку підтримку України на її євроатлантичному шляху, а також всю допомогу, яку ви віддано надаєте новоприбулим українцям після початку повномасштабного вторгнення.

Важливо пригадати історію ЕКУ, яка розпочалася в далекому 1949-му році. 4-го січня в Лондоні завершилася V Конференція українських громадських допомогівих комітетів Європи, учасники якої створили Українське міжкrajове суспільно-громадське об'єднання для виборів керівних органів першого Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних Установ (КОУГЦУ). Установчі збори пройшли в центральному домі Союзу українців у Великій Британії.

Конгрес тоді об'єднав європейське українство, яке впродовж десятиліть не тільки зберігало свою самоідентичність, але й розповідало світу правду про Україну, а також робило все від нього залежне для відновлення України як самостійної соборної держави.

Головними завданнями організації в 1949–1991-му роках були:

- координувати діяльність членства чинних українських центральних громадських установ;
- захищати й представляти національні та громадські інтереси українців-емігрантів;
- допомагати при заснуванні українських центральних громадських установ в тих країнах, де проживають українці;
- допомагати своїм членам в різних ділянках суспільно-громадського й культурно-освітнього життя та сприяти громадській і культурній діяльності в українських громадах суміжних країн, котрі не стали членами КОУГЦУ;
- нав'язувати й утримувати співпрацю з українськими центральними організаціями, об'єднаннями й установами інших континентів і, зокрема, захищати принцип незалежності й самостійності України й державницьких інтересів та соборності українського народу.

Після проголошення у 1991-му році незалежності України, роботу ЕКУ переорієнтували на допомогу українському народові в побудові національно-демократичного ладу та ринкових відносин, сприяння

співпраці між європейськими державами та Україною, підтримку різних заходів України щодо співпраці з європейськими країнами і її вступу в політичні й економічні структури Європейського Союзу.

У 1994-му році в Празі (Чехія), на VIII З'їзді Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних Установ, членами якого в той час були 12 українських громадських організацій з 8-ми країн західної Європи, КОУГЦУ було перейменовано на Європейський Конгрес Українців (ЕКУ). З цього часу він розгорнув діяльність у Центральній та Східній Європі.

Нині ЕКУ захищає національні інтереси й координує діяльність численних українських суспільно-громадських організацій у Європі.

ВЕЛИКЕ ЗІБРАННЯ СЕРДЕЦЬ У БУХАРЕСТІ

Цими днями, під золотавим небом Бухареста, відбулось незабутнє дійство, що зібрало разом українців із кожного куточка земної кулі – Саміт Світового Конгресу Українців. Від 12-го до 15-го квітня серця 200 лідерів та представників українських громад з 55 країн билися в унісон на знак любові та вірності до нашої незламної України, у яких єдина спільна мета: перемога, відновлення, та створення міцного українського світу. Лідери волонтерських організацій всього світу ділилися напрацьованим досвідом та обговорювали вирішення спільних проблем українців.

На порядку денному стояли не лише важливі зустрічі, а й глибока символіка згуртованості: від конфіскації ворожих активів до посилення військових зусиль та гуманітарної підтримки. Кожен висловлений план і проєкт відлунював у серцях, обіцяючи нову еру для України – еру перемоги, відновлення, та, що найважливіше, єдності всіх українців світу, об'єднаних у непохитній любові до рідної землі, які серцем до серця, пліч-о-пліч стоять за Україну!

САМІТ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ: ЗУСТРІЧІ ТА ДИСКУСІЇ ЗАДЛЯ ПЕРЕМОГИ

12-15-го квітня у Бухаресті відбувався Саміт Світового Конгресу Українців – зібрання, яке відвідали понад 200 очільників та представників українських громад із 55 країн та 5 континентів світу. Усе – аби окреслити стратегії подальшої підтримки України й захисту її інтересів в умовах безпрецедентних безпекових та екзистенційних викликів.

“Наші три пріоритети – допомогти досягти Україні перемоги, відбудувати Україну й створити сильний український світ. Усі наші проекти, про які йшлося на саміті – чи це конфіскація російських активів, чи це підвищення військової допомоги, чи це гуманітарна допомога – на кожному рівні збігаються з трьома пріоритетами СКУ», – сказав Президент СКУ Павло Ґрод.

Офіційна зустріч розпочалася 12-го квітня з вшанування пам’яті полеглих українських захисників. Відкривали саміт представники румунського уряду, міжнародні експерти, дипломати, почесні гості, партнери, прихильники та друзі СКУ. Зокрема, з вітальним словом виступили Павло Ґрод, Президент СКУ, Микола-Мирослав Петрецький, Віцепрезидент СКУ в регіоні Східної Європи й Голова Союзу Українців Румунії, Лумініца Одобеску, Міністерка закордонних справ Румунії, Віктор Опаскі, Державний радник з Канцелярії Прем’єр-міністра, генерал-майор Габрієл Ангел, радник міністра національної оборони Румунії, Ігор Прокопчук, Посол України в Румунії, Гевін Бучан, Посол Канади в Румунії, Мар’яна Беца, пані посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України з питань світового українства.

Другий день саміту, 13-го квітня, розпочався з панелі “Єдність та сила українських громад – запорука сильного успіху”. Учасники обговорили питання інтеграції українських переселенців у громади, сприяння політиці їхнього повернення в Україну, механізми протидії русському міру та шляхи розбудови молодіжного руху в діаспорі. Модерувала

розмову Ярослава Хортяні, Друга віцепрезидентка СКУ, Голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Способи боротьби з російською пропагандою та механізми протидії русському міру обговорили на сесії за модерації Павла Садохи, Віцепрезидента СКУ в Південній Європі.

Підтримку українських вимушених переселенців, їхню інтеграцію в українські громади, а також сприяння політиці повернення в Україну обговорили на сесії, яку також модерувала Ярослава Хортяні.

“Пріоритет української держави в тому, щоб українці поверталися, але треба створити умови для повернення, адаптації та реінтеграції”, – сказала Мар’яна Беца, пані посол з особливих доручень МЗС України з питань світового українства.

“Кожен день маємо мати розписаний, як ми будемо допомагати й спонукати наші уряди до допомоги”, – підкреслила Ярослава Хортяні.

Молодіжний рух у діаспорі – ще одна тема, про яку дискутували учасники саміту СКУ. Голова Національного Конгресу Українців Молдови Дмитро Лекарцев виступив модератором розмови.

Як зберегти українську ідентичність закордоном шляхом роботи з українською школою – з’ясували учасники другої дискусійної панелі про освіту. Йшлося про визначальну роль українознавчих шкіл за кордоном у збереженні національної ідентичності, проблеми та перспективи української освіти у діаспорі, шляхи та методи подолання освітніх викликів. Також відбулася презентація нових освітніх ініціатив задля розвитку української освіти у світі. Дискусію модерувала Наталя Пошивайло, Віцепрезидентка СКУ у країнах Океанії та Азії.

Розмову про шляхи подолання викликів сьогодення вела Люба Любчик, Голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (СКВОР) СКУ. Учасники обговорили освітні практики та ініціативи.

Дискусію про українську освіту і повернення в Україну та шляхи подолання освітніх втрат модерував Павло Садоха, Віцепрезидент СКУ в регіоні Південна Європа. А розмову про успішні приклади українських шкіл за кордоном, а також збільшення та інтеграція учнів в українські школи, що вже існують, очолила Наталя Пошивайло.

“Адвокаційна робота на підтримку України” – назва третьої панелі саміту. Учасники обговорили дієві практичні інструменти адвокації у різних регіонах світу, а також розглянули успішні практичні кейси адвокації з різних громад. Сесії окреслили питання впливу на уряди через громадські акції та медіа, а також адвокаційні інструменти в різних регіонах світу, можливості громади в обмежених адвокаційних рамках.

Про вплив на уряди через громадські акції та медіа йшлося на сесії, яку модерував Ігор Хохольяк, Голова Товариства Українців у Бельгії.

На розмові під очільництвом Зенона Ковалю, члена Екзекутивного комітету СКУ від Європейського Конгресу Українців, йшлося про адвокаційні інструменти в різних

регіонах світу, а також можливості громади в обмежених адвокаційних рамках.

“Вірю, що в умовах та обставинах країн Близького Сходу і Центральної Азії й інших регіонів зі схожими обмеженням, першочерговим пріоритетом адвокатури має бути наше власне посилення інформаційних кампаній для донесення українського погляду до наших суспільств”, – сказав Віцепрезидент СКУ на Близькому Сході та у Центральній Азії Євгеній Семенов.

Країни-члени НАТО повинні надати Україні запрошення до вступу в Альянс на саміті у Вашингтоні у липні 2024-го року. Запрошення не дорівнює автоматично вступу в організацію, але стане чітким і сильним сигналом Путіну, що Захід рішуче стоїть з Україною, захищатиме мир і не дозволить занурити світ у вир нового глобального конфлікту. До такого та інших висновків дійшли спікери панельної дискусії, присвяченої процесу інтеграції України у НАТО.

У дискусії взяли участь Курт Волкер, колишній спецпредставник Держдепартаменту США з питань України, Пітер ван Праг, Президент Галіфакського міжнародного безпекового форуму, та Євген Перебийніс, заступник Міністра закордонних справ України. Модерував дискусію Президент СКУ Павло Ґрод.

Як СКУ може наблизити перемогу України? Про це дискутували учасники Саміту СКУ в Бухаресті. На зустрічі була представлена робота ініціативи Unite With Ukraine, яка вже понад 2 роки системно допомагає захисникам України. Президент СКУ зробив оголошення про кошти на три броньовані швидкі автомобілі під медичну евакуацію, передані анонімним жертводавцем напередодні Саміту. Автомобілі будуть закуплені і передані вже найближчим часом для потреб Парамедиків національної поліції Донецької області.

Павло Ґрод нагородив парамедиків поліції Донеччини Іллю Петренка та Олександра Савенка почесними нагородами СКУ. У відповідь парамедики зробили особливий подарунок СКУ – стяг свого підрозділу. “Це унікальний підрозділ, який під час повномасштабного вторгнення виник і увійде в історію України, як поліцейські, які рятують життя”, – прокоментували подарунок відважні парамедики.

Дискусію про допомогу Україні через військову підтримку очолив Андрій Потічний, директор ініціативи СКУ Unite With Ukraine. У рамках сесії Ярема Полотайко, фінансовий директор Союзу Українських Організацій Австралії (СУОА), отримав почесну подяку за зібрання коштів на 96 FPV дронів для 125 окремої бригади Сил територіальної оборони Збройних сил України.

Досвідом залучення гуманітарної підтримки та коштів поділилися Микола-Мирослав Петрецький, Віцепрезидент СКУ в регіоні Східної Європи, Голова Союзу українців Румунії, Юрій Данилишин, Віцепрезидент СКУ в Південній Америці, а також Олена Коцева, Голова Асоціації українських організацій Болгарії “Мати Україна”, під час експертної сесії присвяченої допомозі Україні. Модерував розмову Роман Микитенко, Віцепрезидент СКУ в Північній Європі.

Євген Чолій, Президент СКУ (2008-2018 років),

модерував дискусію про конфіскацію та передання Україні заморожених активів Росії за кордоном.

“Юридичних дискусій щодо шляхів конфіскації російських активів насправді вже немає, уся проблема у політичному рішенні держав Заходу. Активи держави-агресора необхідно забирати саме зараз, під час війни – потім може бути пізно”, – наголосила учасниця дискусії Юлія Зіскіна, старша юристка громадської організації “Разом для України”.

Дискусію про відбудову України під час та після перемоги модерував Зенон Поточний, Віцепрезидент СКУ з операційних питань. Проект СКУ Energize Ukraine представив Ярема Ковалів, директор ініціативи. Олександра Азархіна, заступниця міністра інфраструктури України, розповіла про нагальні потреби у відновленні енергетичної інфраструктури.

У третій день заходу під час експертної панелі учасники обговорили зміцнення єдності та співпраці серед глобальної мережі українських громад. Йшлося про шляхи об'єднання численних українських громад у світі навколо СКУ та його складових організацій, а також взаємодію в цьому питанні з партнерами СКУ та іншими інституціями.

Теплою і щирою зустріччю лідерів СКУ із Бухарестською філією Союзу Українців Румунії завершився Саміт у Бухаресті. Лідери СКУ відзначили надзвичайний організаційний хист провдому СУР та визнали українську громаду Румунії найпотужнішою у своєму регіоні.

У СОФІЇ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ З БЕЗПЕКИ В РЕГІОНІ ЧОРНОГО ТА АЗОВСЬКОГО МОРЯ

14-го і 15-го квітня 2024 року делегації з 42 країн і восьми міжнародних організацій взяли участь у конференції з питань безпеки в регіоні Чорного та Азовського морів у Софії.

Учасники конференції проаналізували вплив російської війни проти України на безпекову ситуацію в Чорноморському та Азовському регіонах та за їх межами.

Делегації з 42 країн і восьми міжнародних організацій взяли участь у конференції з безпеки в регіоні Чорного та Азовського морів у Софії, де однією з тем буде імплементація українського мирного плану.

Другу конференцію з безпеки в Чорному морі спільно організували Україна та Болгарія, щоб розробити ефективні стратегії у відповідь на існуючі виклики та забезпечити сталий розвиток для всіх миролюбних держав у регіоні, - повідомила українська влада.

Учасники конференції проаналізували вплив російської війни проти України на безпекову ситуацію

в Чорноморсько-Азовському регіоні та за його межами, обговорили стратегії реагування на існуючі загрози та майбутнє регіональної безпеки.

Співорганізаторами конференції виступили Міністерства закордонних справ та оборони України та Болгарії у партнерстві з Українським центром оборонних стратегій.

На конференції було проведено три панелі:

- «Спільні зусилля для збереження стабільності в складних геополітичних умовах»;
- «Перемога в битві за Чорне море: військова стратегія для України»;
- «Забезпечення морської стабільності: роль міжнародних організацій у безпеці Чорного моря».

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «РАЗОМ КРІЗЬ ЛИХОЛІТТЯ ВІЙНИ: ДОСВІД ПОСТЮГОСЛАВСЬКИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ»

17-18-го квітня 2024 року в Українському католицькому університеті відбулася Міжнародна конференція «Разом крізь лихоліття війни: досвід постюгославських країн та України». Учасники вивчали досвід цих країн і розглянули роль церкви, екуменічної співпраці й участі громадськості, та як цей досвід вплинув на процес розбудови миру.

Дводенний міжнародний захід організували Комісія УГКЦ з міжконфесійних та міжрелігійних відносин, у співпраці з Інститутом екуменічних студій і кафедрою пасторального богослов'я УКУ, за підтримки Фонду «RENOVABIS».

«Досвід Балканського конфлікту і таких країн, як Хорватія, Сербія, Чорногорія, Боснія і Герцеговина, Косово, Македонія, навіть через 30 років після завершення

військового зіткнення є предметом дослідження та аналізу. Процес успішної реінтеграції, демілітаризації є цікавим кейсом та прикладом для докладнішого вивчення й можливої імплементації деяких практик в реалії сучасної України. Особливо цінним є досвід роботи релігійних громад і Церкви, громадського сектору та правозахисних інституцій у відновленні верховенства права та побудові сталого миру», – розповів о. Ігор Шабан, голова Комісії УГКЦ зі сприяння міжконфесійних та міжрелігійних відносин.

Зі слів організаторів, також буде цікаво порівняти постюгославський досвід загоєння ран війни та роботи над стійкістю суспільства з сучасним українським досвідом у час воєнної катастрофи.

Серед спікерів: Катерина Шимкевич, експерт Аналітичного центру балканських досліджень; Горан Божичевич, директор Міраміда Центру – Регіонального миротворчого майданчика в Грожнян-Грисіньяні (Істрія, Хорватія); о. Юрій Щурко, декан Філософсько-богословського факультету УКУ; Мілан Стіпіч, хорватський греко-католицький єпископ, Крижевацька єпархія; о. Андрій Нагірняк, директор з питань ідентичності та мережі БФ «Карітас-Україна»; Елена Кісіч, релігійний журналіст та президент ГО «Форум з питань медіа, релігії та культури пам'яті»; Тетяна Міловановіч, програмний директор Post-Conflict Research Center (PCRC). Також з вітальним словом виступить Глава УГКЦ Святослав Шевчук.

Подія відбулася у конференц-залі Філософсько-богословського факультету УКУ (просп. Івана Павла II, 35а) у змішаному форматі з можливістю долучитися онлайн.

18-го квітня у приміщенні Філософсько-богословського факультету відбувся другий день дискусій в межах міжнародної конференції «Разом крізь лихоліття війни: досвід постюгославських країн та України»

Доповідачі та учасники з України, Сербії, Боснії і Герцеговини, Хорватії ділилися досвідом громадського сектору та релігійних організацій в роботі із людьми які

пережили та переживають травми війни, а також говорили про довготривалі перспективи процесу миробудування.

Дискусія II. «Будування справедливого миру: роль Церкви та громадянського суспільства»

Своєю історією і спостереженнями поділився Владика Мілан СТИПІЧ, єпископ Крижевацької греко-католицької єпархії, м. Загреб, Хорватія: «Коли Церква стала фортецею національної думки, почалися проблеми в екуменічних відносинах. Екуменічні питання на території колишньої Югославії були забарвлені політично. Ми не вважаємо, що маємо повноваження приймати будь-які політичні рішення. Кожного січня у нас відбувається Екуменічний тиждень. Представники всіх релігійних громад повинні працювати на встановлення миру. Наш патріотизм є християнським. Якщо мій ворог спалює мій будинок, я його не буду палити. Якщо він знищить мою церкву, я його церкву не буду нищити, а захищати. Якщо вб'є мого батька чи сестру, я не буду вбивати його рідних, а захищатиму своїх. Це Євангеліє, це заповідь нашої перемоги. Ми у Хорватії маємо до вас дуже емоційні відносини. Бо в українській ситуації ми бачимо свою історію».

ОСТАТОЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА ДО ХОРВАТСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ НА XII-й ВИБОРЧІЙ ДІЛЬНИЦІ

Як і в усіх округах, 16-го та 17-го квітня 2024 року відбулися вибори по XII. округу, в якому обирається депутат для австрійської, болгарської, німецької, польської, ромської, румунської, русинської, російської, турецької, української, власької та єврейської національних меншин.

Із загальної кількості 4931 виборців у голосуванні взяли участь 4931 виборець, або 100,00%, з них за бюлетенями проголосувало 4925 виборців, або 99,88%. Дійсними бюлетенями визнано 4857, або 98,62%. Недійсних бюлетенів – 68, або 1,38%.

Окремі кандидати набрали таку кількість голосів:

1. За кандидата Велько Кайтазі, запропонованого Асоціацією ромів Республіки Хорватія «Калі Сара» - СРРГ «Калі Сара», проголосували 3017 осіб.

2. Кандидат: Франьо Хорват, запропонований «Ромською асоціацією крок за кроком», набрав 1400 голосів.

3. Кандидат: Елвіс Краль, запропонований Групою виборців, набрав 440 голосів.

На підставі статті 46, у зв'язку зі статтею 17, параграфами 5 і 8 Закону, Велько Кайтазі був обраний депутатом Хорватського парламенту.

СЕНАТ США СХВАЛИВ НАДАННЯ УКРАЇНІ 61 МІЛЬЯРД ДОЛАРІВ ДОПОМОГИ

Сенат (верхня палата Конгресу Сполучених Штатів Америки) пізно увечері у вівторок, 23-го квітня, за місцевим часом остаточно схвалив пакет військової допомоги Україні в розмірі майже 61 мільярд доларів. «За» проголосували 79 сенаторів, «проти» - 18.

Окрім допомоги Україні, пакет також включає 26 мільярдів допомоги Ізраїлю, 8 мільярдів на підтримку союзників США в Індо-Тихоокеанському регіоні, а також положення про нові санкції проти Росії, КНР та Ірану і передання російських заморожених активів на користь України.

Президент США Джо Байден пообіцяв «підписати цей законопроект і звернутися до американського народу» відразу ж, «як він завтра дійде до мого столу», щоб почати відправлення зброї та техніки в Україну вже цього тижня.

«Потреба нагальна: для України, яка стикається з неослабними бомбардуваннями з боку Росії; для Ізраїлю, який щойно зіткнувся з безпрецедентними атаками з боку Ірану; для біженців і тих, хто постраждав від конфліктів та стихійних лих по всьому світу, у тому числі у Газі, Судані та Гаїті; і для наших партнерів, які прагнуть безпеки та стабільності в Індо-Тихоокеанському регіоні, - йдеться в заяві глави Білого дому.

Також в адміністрації Байдена зазначили, що закон зробить «світ безпечнішими, оскільки ми підтримуємо наших друзів, які захищаються від терористів, таких як ХАМАС, та тиранів, таких як Путін».

Зеленський подякував США

Президент України Володимир Зеленський подякував Сенату США за «схвалення життєво необхідної допомоги Україні», а також зазначив, що це голосування «зміцнює роль Америки, як маяка демократії та лідера вільного світу».

Також він висловив вдячність усім американцям, які «продовжують підтримувати Україну та усвідомлюють, що історичне значення цього законопроекту виходить за межі політики». Крім цього, він вказав, що цінує підтримку президента США Джо Байдена і «з нетерпінням очікує на швидке підписання законопроекту та надання наступного пакету військової допомоги, що відповідатиме рішучості, яку завжди відчував в переговорах з американською стороною».

«Далекобійні спроможності України, артилерія та ППО є вкрай важливими інструментами для якнайшвидшого відновлення справедливого миру», - наголосив Зеленський.

українська діаспора. Зокрема, це Польща, Канада, Чехія, Австрія, Хорватія.

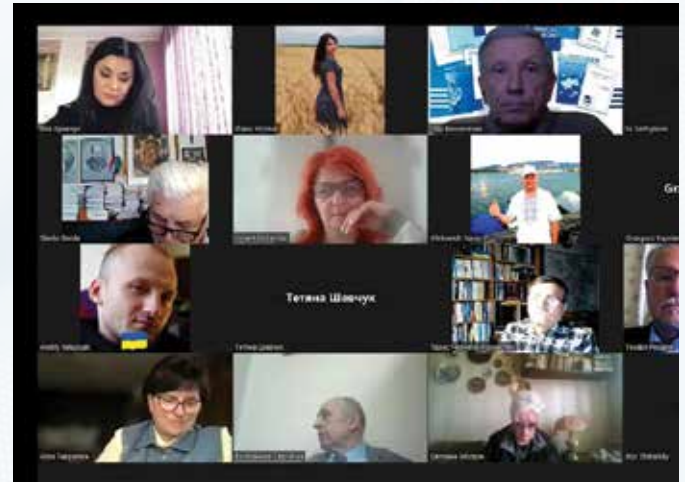
У своїх доповідях та виступах науковці висвітлили цілу низку тем, від матеріальної та духовної культури української діаспори до проблемних питань сучасної української еміграції, пов'язаної з російсько-українською війною.

Доктор історичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Віктор Ткаченко

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКОРДОННЕ УКРАЇНСТВО: ВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ДО ПРОГНОЗУ РОЗВИТКУ

26-го квітня 2024 року на базі катедри країнознавства та туризму, катедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка проходила міжнародна науково-практична конференція «Закордонне українство: від дослідження історії до прогнозу розвитку». Організаторами конференції також виступили Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Національний університет «Львівська політехніка», Національний університет «Острозька академія», Канадський Інститут Українських Студій, Підляський науковий інститут, Міжнародна асоціація українців, Чеська асоціація українців, Інститут дослідження діаспори. Тематика виступів учасників конференції охоплювала широкий спектр питань та досліджень.

На пленарному засіданні зі своїми доповідями виступили Г. Карась (Івано-Франківськ), Н. Шертвієне (Вільнюс, Литва), В. Шендеровський (Київ), В. Ткаченко (Переяслав). Взяти участь у конференції зголосилися науковці багатьох країн світу, де представлена

ЗБІРНИК ЗАКОРДОННЕ УКРАЇНСТВО: ВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ДО ПРОГНОЗУ РОЗВИТКУ

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції...

Збірка матеріалів міжнародної науково-практичної конференції містить його програму та результати студійовань науковців, педагогів, аспірантів і студентів різних регіональних центрів, а також практиків. У публікаціях висвітлюються та аналізуються питання студіювання зарубіжного українства, наукового доробку вітчизняних та зарубіжних діаспорознавців, науки, освіти та просвіти в українському зарубіжжі, мистецтва зарубіжного українства, діаспорознавства в закладах вищої освіти України та зарубіжжя, форм організації зарубіжного українства, культурної та мовної інтеграції українців в країнах оселення, українського зарубіжжя на автохтонних землях, взаємин Української держави та закордонного українства, іноземного досвіду підтримки своїх зарубіжних краян, еміграції українців до Європи після лютого 2022 року

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, протокол № 12 від 24-го квітня 2024 р. / ISBN 978-617-674-065-0 Винниченко І., упорядкування, 2024

● ЗАГРЕБ І КИЇВ ПІДПИСАЛИ ВАЖЛИВУ УГОДУ

Мер Загреба Томіслав Томашевич і український мер Києва Віталій Кличко підписали в суботу, 4-го травня 2024 року в Парижі Угоду про дружбу та співпрацю, - повідомила в суботу міська адміністрація Загреба.

Угодою обидва мери взяли на себе зобов'язання тіснішої співпраці між Загребом і Києвом у питаннях сталого розвитку, особливо в сферах економіки, громадського транспорту, охорони навколишнього середовища, освіти, спорту, туризму, охорони здоров'я та культури.

«Місто Загреб твердо стоїть на боці міста Києва та громадян України в їхній боротьбі за свободу та демократію. Я радий, що, уклавши цю угоду, ми зможемо розробити конкретні спільні проекти, які принесуть користь громадянам обох наших міст», – сказав мер Загреба Томашевич під час підписання угоди.

Рішення про укладення Угоди ухвалили міські збори Загреба на сесії в листопаді 2023-го року.

Угоду було підписано на засіданні Саміту європейських мерів, який організувала мер Парижа Анн Ідальго.

У зустрічі беруть участь мери Парижа, Києва, Копенгагена, Сараєва, Стамбула, Тирани, Рейк'явіка, Афін і Загреба.

Зустріч проводиться в рамках святкування Дня Європи і присвячена ролі міст у вирішенні головних викликів європейських демократій, - повідомили в мерії Загреба.

Хіна / 04 травня 2024

● У ЗАГРЕБІ ВІДКРИВСЯ ТА РОЗПОЧАВСЯ KLIOFEST – ФЕСТИВАЛЬ ІСТОРІЇ

Відкриттям виставки з нагоди 150-річчя сучасного Загребського університету у вівторок, 7-го травня 2024 року, розпочався фестиваль Кліюфест. У своєму 11-му випуску Фестиваль збере в Загребі численних істориків, любителів історії та видавців літератури на історичну тематику до п'ятниці, 10 травня 2024 року, і на всіх охочих чекає насичена програма. «Як і щороку, в рамках «Кліюфесту» проводяться численні заходи: круглі столи, присвячені певним ювілеям, виставки, презентації книг, дискусії та ярмарок історичної книги», – зазначила Магдалена Найбар-Агіч від імені оргкомітету «Кліюфесту». Основна частина програми відбувається в Національній та університетській бібліотеці в Загребі та в бібліотеці та читальні Богдана Огризовича, а фільми демонструватимуться в штаб-квартирі Польського культурного товариства Миколая Коперника.

● «ПОЕЗІЯ З ГІТАРОЮ» - МУЗИЧНО-ПОЕТИЧНИЙ ВЕЧІР

«Поезія з гітарою» – так називається музично-поетичний вечір, який відбувся у вівторок, 7-го травня 2024 року, в галереї холу ННУ «Сесвете» в рамках СМУКА – молодіжного фестивалю. Професор Вікторія Куликовська та її чудові учні-гітаристи з Музичної школи Златко Гргошевича створили нам інтимну та емоційну атмосферу, де слова перепліталися з акордами та мелодіями, створюючи неповторний мистецький досвід.

Поряд зі звуками гітари публіка насолоджувалася віршами Володимира Назора, Тіно Уєвича, Добріші Цесарича, Драгутіна Тадіяновича та Володимира Відріча.

● ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ НАД ФАШИЗМОМ - ДЕНЬ ЄВРОПИ - ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ ЗАГРЕБА

8-го та 9-го травня у всій Європі відзначають дві надзвичайно важливі події. Це День перемоги над фашизмом і День Європи. На честь закінчення Другої світової війни в Європі в 1945-му році і початку створення сучасного Європейського Союзу п'ять років потому.

Столиця Хорватії - місто Загреб святкує потрійний ювілей, крім Дня перемоги над фашизмом і Дня Європи, тут також відзначають 79-ту річницю Дня визволення міста Загреб.

Відзначення Дня Перемоги над фашизмом, Дня Європи та Дня визволення Загреба відбулося з відповідною програмою Урочистої Академії в середу, 8-го травня 2024-го року в Загребському концертному залі «Ватрослав Лісінський».

● ДЕНЬ ЄВРОПИ – СВЯТО МИРУ ТА ЄДНОСТІ В ЄВРОПІ

Щорічно 9-го травня європейські країни відзначають День Європи, присвячений пам'яті Декларації Шумана 1950-го року. Ця декларація заклала основи для створення Європейського об'єднання вугілля та сталі, попередника сучасного Європейського Союзу. Попри всі виклики, які постали на цьому шляху, Європа стала символом миру, процвітання та високих демократичних стандартів. Європейський Союз представляє спільноту, засновану на повазі до прав людини та верховенстві права, що пропонує своїм громадянам численні можливості та забезпечує високий рівень безпеки та свободи пересування.

День Європи в столиці Хорватії - Загреб

У Павільйоні в Зріневаці відбувся святковий концерт. На концерті виступив Загребський оркестр ЗЕТ і Оркестр молодих музикантів. У рамках цього заходу відбулася виставка найважливіших хорватських проектів, які фінансуються фондами Європейського Союзу у співпраці з Міністерством регіонального розвитку та фондами Європейського Союзу.

Крім того, на Європейській площі, відбулося спільне святкування Дня Європи у співпраці з Представництвом Європейської Комісії в Хорватії, Офісом Європейського Парламенту в Хорватії та посольствами країн-членів держави. Відвідувачі мали можливість насолодитися

різноманітними заходами, танцювальними виставами, панелями та показом короткометражних фільмів з країн-членів ЄС.

Цьогорічне святкування Дня Європи є особливо важливим, оскільки воно також відзначає 20-ту річницю найбільшого розширення в історії Європейського Союзу, коли десять країн приєдналися до Союзу в 2004 році.

Крім того, було відзначено 10-ту річницю вступу Хорватії до Європейського Союзу, а також її приєднання до Шенгенської зони та Єврозони. Ці події, пишуть у МВЕП, підтверджують привабливість європейського проекту та трансформаційну силу ЄС у забезпеченні стабільності, процвітання та можливостей державам-членам і мільйонам європейців.

Вони також зазначають, що хоча зараз ми стикаємося з численними викликами, такими як безпека та клімат, Європа виявляється найефективнішою та найсильнішою, коли діє об'єднано та рішуче. Об'єднана Європа повинна бути готова прийняти всі європейські нації, які поділяють її цінності, пропонуючи їм відкритість і підтримку.

Хоча ми зосереджені на майбутньому, ми не повинні ігнорувати ключову роль майбутніх європейських виборів у формуванні подальшого розвитку Союзу. Відповідно, девіз цьогорічного Дня Європи: «Використовуйте свій голос». Не дозволяйте іншим формувати ваше майбутнє».

Проект «ЄВРОПА В КІНО», який реалізує МВЕП, транслює особливий досвід кіно з нагоди Дня Європи.

З 8-го по 10-те травня 2024 року в кінотеатрі «Метрополіс», Музеї сучасного мистецтва в Загребі та КІС пройдуть безкоштовні покази шести європейських фільмів.

● ПУЛА - ПОБРАТИМ ЛЬОВОА

Пула - хорватське місто і порт на північно-східному узбережжі Адріатичного моря, -стало 21-м побратимом Львова. 9-го травня 2024 року Андрій Садовий, міський голова Львова, та Філіп Зорічіч, мер міста Пула, підписали угоду про співпрацю між містами.

«Ми є друзями і тепер будемо продовжувати нашу співпрацю. Ми бачили ваш центр НЕЗЛАМНІ, були на церемонії і попрощалися з військовим. Це для нас дуже символічно і емоційно. Ми пам'ятаємо схожі події в своїй історії. Тому раді, що зможемо допомогти вам. І дякуємо, що відчуваємо себе у вас прийнятими, як друзі. Тому основний меседж сьогодні – це дружба, дружба між Пулою і Львовом», - наголосив Філіп Зорічіч, - мер міста Пула.

За словами мера Львова Андрія Садового, підписання угоди про співпрацю між Львовом і Пулою – це історична подія, бо відбувається у день, який Президент України встановив Днем Європи.

«Хорватія була країною, яка останньою вступила в Європейський Союз, 10 років тому. Нині Україна є кандидатом у члени ЄС. Думаю, що власне наша співпраця з Пулою, дасть нам нових можливостей, щоб Україна стала наступним членом ЄС. А досвід, який здобула Хорватія, хорватські міста, є унікальним для нас. Це досвід щодо соціалізації, реабілітації, роботи з ветеранами. Тому сьогодні вибудовуємо прекрасний місток співпраці і дружби», - додав мер Львова Андрій Садовий.

Присутня на підписанні угоди Надзвичайний і Повноважний посол Хорватії в Україні Аніца Джамич відзначила, що впевнена, що Україна досягне свого членства в Європейському Союзі.

«Європейська спільнота колись давно починалася як проєкт миру. Але через 30-40 років ми забули про це. Втім, тепер ми повертаємося до свого коріння, і тепер для мене Європейський Союз має інше значення», - додала пані посол Хорватії.

До слова, Львів має 20 міст-партнерів у різних країнах світу: Баня-Лука, Будапешт, Вільнюс, Вінніпег, Вроцлав, Краків, Кутаїсі, Лодзь, Люблін, Перемишль,

Пловдив, Рішон Ле-Ціон, Рочдейл, Ряшів, Тбілісі, Фрайбург, Ченду, Канни, Вюрцбург, Орхус.

Протягом століть місто Пула перебувало під владою різних імперій, зокрема Римської, Візантійської, Венеціанської та Австро-Угорської. Сьогодні історична спадщина міста очевидна в його численних визначних пам'ятках і пам'ятниках, зокрема в добре збереженому римському амфітеатрі.

У Пулі народився австрійський ерцгерцог із династії Габсбургів, політик, дипломат, поет, полковник Легіону Українських січових стрільців Вільгельм Франц Йозеф Карл фон Габсбург-Лотаринзький відомий також як Василь Вишиваний, ім'я, яке йому дали українські вояки під час Першої світової війни. Його вважали одним з неофіційних претендентів на український трон у разі утворення монархічного ладу.

Пула є членом Європейської мережі міст, що мають римське спадщини - «Euromed Heritage». Ця мережа сприяє співпраці між римськими містами у Європі, а також вивченню та збереженню культурної спадщини римського періоду.

Туризм є одним з основних джерел доходів Пули. Місто приваблює туристів з усього світу завдяки своїй багатій історії, пам'яткам архітектури та культурній спадщині. Найбільш популярні визначні місця - це арена, побудована в 1 ст. н.е., римський храм Августа, замок Кастаньо, а також пляжі, парки та інші туристичні зони.

Львівська міська рада: <https://city-adm.lviv.ua/news/city/lviv-international/296423-odne-z-naibilshykh-mist-khorvatii-pula>

соціально-політичні обставини у Франції другої половини XIX століття».

Нагороду «Фердо Шишич» за найкращу дипломну роботу отримав Анте Лепур за дипломну роботу «На теплому березі дитинства: Дитячий фестиваль у Шибенику (1958-1968)».

Премію «Ярослав Шидак» присуджено іноземному історичному проф. др. хаб. Мацею Червінському, польський славіст та історик культури.

ПІСНЯ ЄВРОБАЧЕННЯ 2024

Пісенний конкурс Євробачення 2024 був 68-м конкурсом пісні Євробачення. Конкурс проходив у Мальме на Malmö Arena 7-го, 9-го та 11-го травня 2024 року після перемоги Лорін на минулорічному пісенному конкурсі Євробачення.

Спільно організований Європейською мовною спільнотою та Sveriges Television (SVT), конкурс складався з двох півфіналів і одного фіналу. Півфінали відбулися 7 та 9 травня, а гранд-фінал — 11 травня 2024 року.

Швеція приймала конкурс у сьомий раз в історії, поступившись Великій Британії (яка приймала конкурс дев'ять разів) та Ірландії, країні, яка приймала Євробачення найбільше разів.

Швейцарія перемогла на пісенному конкурсі Євробачення 2024, Хорватія на другому місці!

Після гранд-фіналу пісенного конкурсу Євробачення 2024 ми отримали нового переможця та дізналися, хто змінив Лорін. Це представники Швейцарії - Нето, які представляли свою країну з піснею The Code.

Швейцарія перемогла, набравши 591 бал, а відразу за нею розташувався представник Хорватії Baby Lasagna, який набрав 547 балів і таким чином досяг найкращого результату в історії Хорватії на пісенному конкурсі Євробачення. Це також означає, що нашому представнику не вистачило 44 очки для підсумкової перемоги. Трійку замикає Україна, яка показала себе з 453 балами.

КЛЮФЕСТ 2024: ЦЕРЕМОНІЯ ВРУЧЕННЯ НАГОРОД ІСТОРИКАМ ЗА 2023 РІК

На Фестивалі історії «Клюфест» у п'ятницю, 10-го травня 2024 року, на урочистостях в Національній та університетській бібліотеці відбулося вручення нагород історикам за 2023 рік:

Нагороду «Мір'яна Гросс» отримав проф. доктор філософії Івіці Шута за книгу «Kibici «ruggera». Феномен «Громадянин» та його прихильники: між масовими розвагами, пристрастю та світоглядом у міжвоєнному Загребі».

Нагороду за популяризацію «Vjekoslav Klaić» отримали к.і.н. Томіслав Матич, за публічні лекції в США та Республіці Хорватія, постійну тему «Погляд у минуле» в Кані та співпрацю з науково-популярними асоціаціями та порталами.

Премію «Фердо Шишич» за найкращий диплом отримала Дора Рашич за дипломну роботу «Мистецтво та

Найбільше балів від журі отримала Швейцарія, а від глядачів – Хорватія.

Нагороджений Марсель Безенсон

Традиційна нагорода «Марсель Безенсон», якою вручаються найкращі пісні та виконання, цього року також була вручена перед початком фіналу Євробачення.

Нагорода, яка присуджується у трьох категоріях – премія журналіста, премія мистецтва та премія композитора – присуджується з 2002 року, і багато хто вважає її показником художньої цінності пісень Євробачення. Ми пишаємося, що серед переможців – Хорватія!

Цього року нагороди отримали:

Journalist Award (присуджується акредитованими журналістами та репортерами) – Хорватія – Baby Lasagna – Рим Tim Tagi Dim

Мистецька премія (присуджується коментаторами телевізійних станцій-учасників) – Швейцарія – Немо – Код

Композиторська премія (присуджується авторами пісень) – Швейцарія – Немо – Код

УРОЧИСТЕ СВЯТКУВАННЯ СВЯТИХ КИРИЛА І МЕТОДІЯ У ВЕРХНЬОМУ МІСТІ, ЗАГРЕБ

У суботу, 11-го травня, Греко-Католицька Церква в Хорватії відзначила свято святих братів Кирила і Методія, слов'янських євангелістів і співпокровителів Європи, в однойменному співкатедральному храмі в Загребі. Урочисту Архиерейську Літургію свт. Йоана Золотоустого відслужив єпископ Мілан Стіпіч з Крижевців.

До єпископа Стіпіча приєдналися - пастор співкatedри та директор епархіального Карітасу отець Ненад Крайчич, а також численні священики та троє дияконів. Літургійний спів хорватською, церковнослов'янською та українською мовами, за участю всього народу, очолив об'єднаний парафіяльний хор: всі три учасники Кирило-Методіївського хору, співаки української та вечірньої літургії під керівництвом Катарини Рончевич і Дар'яне Блаче Шоят.

У своїй проповіді єпископ Стіпіч захопив присутніх нести Христа, як Святі Брати, у світ, який сьогодні Його особливо потребує, «св. Кирило і Методій – два велетні, особливо важливі для слов'янських народів, а також для нас, хорватів. Вони були вищими інтелектуалами та елітою свого часу за освітою та здібностями. Але коли вони відчули Боже покликання поширювати Євангеліє Христове, вони залишили все і присвятили себе служінню Богові та людям. Вони принесли слов'янським народам культуру, писемність і релігію - як найбільші цивілізаційні досягнення того часу. Перед місією вони стали ченцями і залишили світову славу та суєту, щоб підготуватися до такої великої місії. І тоді люди потребували Христа та євангеліє так само, як люди

сьогодні. Кожен час жадає справедливості, миру, любові, доброти та спокути», – зазначив він.

«І принесли це слов'янам, нашим предкам. Серед їхніх найбільших досягнень – саме те, що вони інкультурували релігію слов'янських народів. Вони не нав'язували її як щось чуже і вимушене, а ретельно пересаджували в існуючий менталітет, мислення і звичаї народу. Їм точно не вдалося б, якби вони самі не були живими і справжніми свідками Христа, бо це саме те, що підкорює людське серце. Лише тоді, коли ми своїми вчинками та життям будемо справжніми свідками Христа, тоді зможемо змінити світ і зв'язати Добру Новину іншим. І люди це відчують», – сказав єпископ Стіпіч.

«Святі брати важливі для всієї Церкви. Вони були справжніми греко-католиками, тому що заснували помісну Церкву саме так, як Церква впродовж історії уявляє собі Греко-Католицьку Церкву: вони були в повному сопричасті з Папою і просили його благословення на свою місіонерську діяльність, але з іншого боку, вони були справжніми східняками, які жили своєю релігією згідно з константинопольським або візантійським обрядом. І саме для цього ми тут сьогодні. Ми перебуваємо в повній єдності з Папою і Римським Апостольським Престолом і живемо нашою християнською вірою в повній східній, візантійській духовності, літургії та традиції. І це був взірць церковності Святих Братів, а також і для нас сьогодні», – наголосив єпископ, закликаючи присутніх бути гордими та вдячними за те, що вони є спадкоємцями такої великої та почесної історії, культури та церковності.

Після літургії в приміщенні музею греко-католицької семінарії Сенад Паліч представив роботу Карітасу Крижевської єпархії та асоціації Dobro dorim (DoDo) у 2023 році. Ці дві організації допомагають Україні та українцям Хорватії з першого дня російської агресії проти України, а також допомагають постраждалим від землетрусу 2020 року районам Хорватії. Святкування продовжилось у семінарійній залі та на подвір'ї обідом та спілкуванням. (IKA, Zagreb)

В КРИЖЕВЦЯХ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ

У вівторок, 14-го травня 2024 року, в Крижевцях відбулася зустріч греко-католицьких єпископів Центральної Європи – спадкоємців Віденського Синоду Єпископів 1773 року, коли юридично були засновані Греко-Католицькі Церкви на території Габсбурзької Монархії. Десять єпископів і представників Церков з Хорватії, Словаччини, Угорщини, України, Македонії та Австрії зібралися на зустрічі, яка розпочалася напередодні ввечері, у понеділок, 13-го травня, Вечірню в соборі Пресвятої Трійці.

Крім приймаючого єпископа Мілана Стіпіча з Крижевців, єпископи Фюллоп Кочіш – Архієпископ Дебрецен-Гайдудорога та Митрополит Угорської Греко-Католицької Церкви, Йона Максим – Архієпископ Пряшовський та Митрополит Словацької Греко-Католицької Церкви, Кирило Василь – Єпископ Кошицький, Атаназ Орос - єпископ Ньирегіхазе, Абель Шочска - єпископ Мішкольца, Кіро Стоянов - єпископ Струмиці-Скоп'є з Македонії, Мілан Лах - єпископ-помічник Братислави, єпископ на пенсії Маріан Андрей Пацак зі Словаччини, отець Ференц Демко - генеральний вікарій. Мукачівської єпархії (Україна), отець Тарас Шагала - представник греко-католицького вікаріату Віденської архієпархії з Австрії та священники та диякони, які їх супроводжували.

На зустрічі обговорювалась тема ідентичності греко-католицького священика та родини у 21 столітті, особливо з огляду на сучасну ситуацію в Центральній Європі, де діють Католицькі Церкви візантійського обряду, представники яких зібралися в Крижевцях.

Єпископи, священники та диякони у вівторок, 14-го травня 2024 року, розпочали зустріч Божественною Літургією свт. Йоана Златоуста в кафедральному соборі Крижевців, де службу проводив словацький митрополит і архієпископ Пряшівський єпископ Йона Максим.

На початку, усіх привітав місцевий єпископ Мілан Стіпіч, який наголосив, що присутні представники Церков є співспадкоємцями славної історії Греко-Католицьких Церков, які колись боролися за те, щоб торувати шлях для свого виживання на теренах Середньої Європи, але тепер вони стикаються із зовсім іншими викликами в душпастирстві, і через схожі економічні, політичні та соціальні обставини, в яких вони живуть, сьогодні спрямовані до співпраці перед лицем нового часу.

Після того, як вони коротко представили свої помісні Церкви, першу лекцію прочитав отець Тарас Шагала, представник греко-католицького вікаріату з Відня, який представив результати кількох опитувань, проведених серед священників Європи та України зокрема.

Висновок опитувань полягає в тому, що необхідно посилено та цілеспрямовано працювати з новими поколіннями кандидатів у священники, щоб вони могли успішніше протистояти душпастирським викликам у світі, який блискавично змінюється, де, на жаль, воєнні конфлікти. (як в Україні), стрімкий розвиток електроніки та досягнення глобалізації, економічна ситуація, яка впливає на міграцію населення та від'їзд корінних жителів, а також прибуття нових віруючих та мешканців на території історичних європейських Церков – все це разом ставить абсолютно нові душпастирські виклики.

Опитування показало, що багато греко-католицьких священників у своїй душпастирській праці розраховують на підтримку родини, а також на розуміння та допомогу центральних єпархіальних установ. Греко-католицькі священники здебільшого задоволені і щасливі у своєму покликанні, хоча їхні погляди на багато питань різняться з огляду на життєві, економічні та соціальні обставини, в яких вони живуть і працюють.

Лекцію про особистість греко-католицького священика та сім'ї провів єпископ Фюллоп Кочіш, митрополит Угорської греко-католицької церкви та архієпископ Хайдудорога – Дебрецену.

Доктор науки Ружіца Разум, професор Католицького Теологічного факультету в Загребі, розповіла про евангелізацію молоді та підхід до сучасного молодого покоління, коли йдеться про передачу віри.

Диякон д-р Янош Нійран з Архієпархії Дебрецен-Гайдудорог розповів про життя родини греко-католицьких священників і дияконів, в основі якої лежить його власна родина з п'ятьма дітьми.

Наприкінці зустрічі було домовлено, що наступна зустріч греко-католицьких єпископів відбудеться наступного року в Кошицях (Словаччина) і що єпископи Наза надішлють спільного вітального листа до Святішого Отця в Рим, який буде опубліковано пізніше. Модератором зустрічі був о. Володимир Симунович, генеральний вікарій Крижавацької єпархії.

УТВОРЕНИЙ ПАРЛАМЕНТ ХОРВАТІЇ 11-ГО СКЛИКАННЯ

Загреб – Обрання Гордана Яндроквича президентом хорватського парламенту 144-ма голосами «за» у четвер, 16-го травня 2024 року, стало 11-м скликанням хорватського парламенту з моменту проголошення незалежності Республіки Хорватія.

У формуванні 11-го скликання взяли участь члени технічного уряду на чолі з президентом і уповноваженим на формування нового уряду Андреєм Пленковичем, колишні президенти Республіки Хорватія Іво Йосипович, Колінда Грабар-Кітарович і Стіпе Месич, колишні президенти Хорватії. Хорватський парламент Йосип Леко, Лука Бебіч і Володимир Шекс, колишні прем'єр-міністри Ядранка Косор, Влатко Матеша і Франьо Грегуріч, голова Конституційного суду Мирослав Шепарович, голова Верховного суду Радован Доброніч, віце-президент Європейської комісії Дубравка Шуїца та представники релігійних громад, академічної спільноти, культурних і профспілкових організацій, представники дипломатичного корпусу та інші поважні особи з громадського життя Хорватії.

Після конституції було заспівано національний гімн Республіки Хорватія та вшановано хвилиною мовчання тих, завдяки кому, Хорватія сьогодні є вільною, незалежною та демократичною країною, першого президента Республіки Хорватія Франьо Туджмана, усіх Хорватських ветеранів, померлих представників та представників всіх попередніх скликань, а також усіх, хто зробив свій внесок у покращення Хорватії.

У продовженні установчої сесії було одногослосно обрано членів Комітету з мандатів і імунітетів (MIP) хорватського парламенту.

Парламентські вибори до парламенту Хорватії 11-го скликання відбулися 16-го та 17-го квітня 2024 року, а 9-го травня 2024 року Президент Республіки Хорватія Зоран Міланович прийняв рішення про скликання першої сесії парламенту Хорватії - 16-го травня 2024 року.

У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ З ОЧІЛЬНИКАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

16-го травня 2024 року з нагоди 75-річчя заснування Європейського Конгресу Українців (ЕКУ) Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою зібрав в Актівій залі Львівської політехніки академічну спільноту університету на зустріч-діалог з очільниками ЕКУ «Європейський Конгрес Українців: адвокація України».

Європейський Конгрес Українців представляли Богдан Райчинець, президент ЕКУ, голова організації «Українська ініціатива в Чеській Республіці»; Зенон Коваль, член ексекютиви ЕКУ, член Ради директорів Світового Конгресу Українців, політичний радник Товариства українців у Бельгії; Віктор Бандурчин, секретар ЕКУ, заступник голови Союзу русинів-українців Словацької Республіки.

Учасники зустрічі мали можливість поспілкуватися з керівниками Європейського Конгресу Українців, помандрувати сторінками історії ЕКУ, дізнатися про бачення майбутнього української діаспори в Європі, а також про те, як організація відповідає на виклики, які поставило перед нею життя у воєнний час.

Зустріч-діалог з очільниками ЕКУ у Львівській політехніці стала знаковою подією, яка ще раз підкреслила єдність українського народу та його прагнення до перемоги над ворогом

● ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФОТОГРАФІЇ : ГОДИННИК ЗУПИНИВСЯ О 04:40

17-го травня 2024. року в Галереї Мирослава Кралеви́ча в Загребі відкрито виставку: «УКРАЇНСЬКІ ВОЄННІ ФОТОГРАФІЇ» . Виставка відкрита до 1-го червня 2024 року.

Виставка «Годинник зупинився о 4:40» через серію фотографій восьми українських фотографів документально фіксує воєнну агресію проти України у 2022 році. Ми бачимо їх як особистий життєвий досвід автора через їхні емоційні візуальні історії про жахи війни, руйнування, смерть, біль і страждання, але водночас і як запитання до спостерігачів цих фотографій про те як вони розглядаються, переживаються, сприймаються та інтерпретуються.

Фотографії показують страждання мирних жителів, їх переміщення, загибель тварин, руйнування міст та інфраструктури, а також успіхи українських ветеранів.

Художники: Елі Тайлер, Георгій Іванченко, Герман Крігер, Ігор Ткачов, Крістіна Пашкіна, Ксеня Курилишин, Марія Мирончук, Вадим Сарахан

Куратори: Дарко Баволяк, Івана Шолян; Тексти: Вінко Шебрек, Анастасія Бовдаренко

Художня композиція: Майя Павлініч; Дизайн: Анастасія Бовдаренко; Організація: Асоціація DOBRO DOBRIM, Карітас дієцезії Крижевці; Медіа-патронат: Večernji list; Копродукція: Галерея Miroslav Kraljević (GMK); Особлива подяка Дмитру Палію.

БОЄЦЬ 63-Ї ОМБР В ПЕРЕДОВІЙ ТРАНШЕЇ ■
LUIS DE VEGA / English.elpais.com

ЛЕКЦІЯ МАКСИМА КАМЕНЕЦЬКОГО «ІСТОРІЯ ЯК ЗБРОЯ: УКРАЇНА ТА РОСІЯ СЬОГОДНІ»

У бібліотеці Богдана Огризовича в Загребі у четвер, 16-го травня 2024 року, відбулася лекція «Історія як зброя: Україна та Росія сьогодні». Це була остання лекція, з якою завершився цьогорічний успішний Фестиваль історії «Кліофест», який проходив з 7-го по 10-те травня 2024 року в Національній університетській бібліотеці в Загребі. Лекцію провів доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Київського університету імені Тараса Шевченка - пан Максим Каменецький.

У своїй лекції він, серед іншого, згадав, що Україна – це не Росія, що це два народи, хоч і споріднені слов'янам, але різні, що вони мають свою історію, мову, культуру, мистецтво, традиції, звичаї та інше.

Різні погляди та інтерпретації. Погляди на Росію, присутність пропаганди та дезінформації, як вони отримують та інтерпретують це в Росії, дві книги та/або дві більші статті, такі як книга, написана, опублікована та підписана Путіним, перша про кінець Другої світової війни та друга напередодні великої навали і війни в Україні. Причини та переконання, виправдання, окупація Криму, Донбасу, заперечення існування українського народу, заперечення мови, права на державу тощо.

Крім українського народу в Україні проживають також інші національності, яким не забороняється користуватися своєю мовою та плекати свою культуру, традиції та звичаї, сповідувати свою релігію. Те, що Україна проголосила українську мову державною, є нормальним і очікується, що в Україні як українській державі українська мова має бути в державному вжитку, але це не заборона використання та поваги до інших мов, Навпаки, як і в багатьох інших країнах, офіційною мовою є мова більшості проживаючого населення, а інші мови є мовами меншин і можуть використовуватися відповідно до існуючих законодавчих норм та потреб національних меншин, які проживають в Україні.

Після лекції відбулася конструктивна дискусія, а також відбулися емоційні виступи осіб, пов'язаних із сучасною ситуацією в Україні, значенням історії України та її досі невідомим і недостатнім сприйняттям ширшим колом зацікавлених пересічних людей, а можна вільно сказати і більшості істориків і науковців, які зобов'язані це знати за фахом і заняттям, хоча історія України не є їхньою вузькою спеціальністю. (Славко Бурда)

10-ТА РІЧНИЦЯ З ДНЯ СМЕРТІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА, ЖУРНАЛІСТА, ПУБЛІЦИСТА, ПИСЬМЕННИКА ТА РЕДАКТОРА ЖИВКА КУСТИЧА

У суботу, 18-го травня 2024 року, в парафії святих Кирила і Методія в Загребі урочисто відзначили 10-ту річницю смерті греко-католицького священика, журналіста, публіциста, письменника та редактора «Гласу Концилу» о. Живка Кустича.

Спочатку в конкатедральній церкві Кирила і Методія відбулася Панахида за покійного священика Живка Кустича, яку очолив монсеньйор Мілан Стіпіч, єпископ Крижевської дієцезії, зі священиками, парохом і вікарієм греко-католицької парафії «Святих Кирила і Методія» Ненадом Краячичем та Мирославом Барничком.

Монсеньйор Мілан Стіпіч, владика Крижевської єпархії, розповів про життя і творчість покійного священика о. Живка Кустича.

У великій залі Семінарії для богословів на Горньому гряді в Загребі, відразу після молитви, відбулася трибуна та презентація книги Маріна Ерцєга «Живко Кустич: Безстрашний голос Церкви в Хорватії».

Перед самим початком змішаний Кирило-Методійський хор під керівництвом і диригуванням професорки Катаріни Рончевич виконав кілька церковних композицій. Після виконання християнської Господньої пісні «Отче наш», парох о. Ненад Краячич виголосив відповідні слова привітання. Монсеньйор Мілан Стіпіч, єпископ Крижевської дієцезії, розпочав відповідну промову про життя, діяльність та значення покійного священика о. Живка Кустича для Греко-католицької Крижевської єпархії та для Католицької Церкви в Хорватії і за її межами.

Далі розповідь про о. Живка Кустича продовжили о. Мілан Вранешич, протоієрей-ставропор, монсеньйор Іван Мікленіч, багаторічний головний редактор «Голосу Концила» (1990-2020), і Томіслав Кардум з Хорватського інституту історії та Маріно Ерцєг, автор книг, журналіст і член редколегії «Голосу Концила».

Книга «Живко Кустич: Безстрашний голос церкви в Хорватії» є першою біографією незабутнього греко-католицького священика та багаторічного редактора

«Голосу Концила». У книзі простежується все життя та діяльність дона Живка Кустича через шість великих тематичних розділів, від його зростання та виховання в місті Паг та його незвичайного вступу до священства, через його перші парафіяльні служби в Жумбереку до його роботи в «Голосу Концилу». з початку шістдесятих років.

В одному розділі також йдеться про Живко Кустича за лаштунками видавничої діяльності – як відомого проповідника, катехита молоді та як чоловіка та батька великої родини. У книзі також пояснюється роль Кустича в деяких найважливіших церковних рухах останнього століття, таких як ювілейні святкування в рамках проекту «Тринадцять століть християнства в хорватів», і йдеться про його внесок у незалежність Хорватії в період демократичних змін та Вітчизняної війни в Хорватії.

Автор книжки Марино Ерцег також є журналістом і членом редакційної колегії «Glas Koncila» («Голос Концила»), як відомо, окрім архіву установи, у своїй роботі він використав матеріали кількох архівів, зокрема Архів Югославії в Белграді та Державний архів Хорватії. Окрім архівів, у книзі використано також інтерв'ю з його сучасниками як джерело для знайомства з життям покійного священника Живка Кустича.

Книга має 560 сторінок, формат 17x24 см, тверда палітурка. У книзі близько 1200 посилань на історичні джерела, 120 фотографій і близько 60 фотокопій документів, серед яких є документи югославської УДБ-е. Книга також пройшла потрібну наукову рецензію.

● ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВИХ НОМЕРІВ МІЖНАРОДНОГО ЖУРНАЛУ ЛІТЕРАТУРИ, КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА «АЛЬТЕРНАТОР»

У четвер, 23-го травня 2024 року, в приміщенні Товариства хорватських письменників відбулася презентація нових номерів міжнародного журналу для літератури, культури та мистецтва «Альтернатор».

Це журнал Сисачкої асоціації сприяння альтернативній та міській культурі, який виходить протягом п'яти років, а перший номер вийшов у 2019 році. Журнал представили Сініша Матасович, головний редактор і Желько Йовановські, заступник головного редактора, а також кілька представлених авторів, які були на презентації журналу.

Останнє друковане число журналу – номер (9-10) 1 і 2 за 2023 рік і має 180 сторінок, 30 фотографічних рішень, світлин та ілюстрацій, формат 15,8 x22,6 см у чорно-білому виконанні. Зміст журналу включає рубрики: Тема номера, У фокусі – війна в Україні, Інтерв'ю з нагоди, Поезія, Проза,

Презентація авторських культурних проектів, Критика, презентація, відгук, Сисак і (д) околиці, Око в руці, і In memoriam.

Автори: Сініша Матасович, Дарія Лисенко, Тіана Радулович, Роні Ренгель, Зрінка Міколіч, Філіп Катавіч, Звонімір Гвоздич, Ілія Ащич, Предраг Топіч, Желько Букляш, Божіца Бркан, Сандра Покрніч Млакар, Марина Маджаревич, Желька Ловренчич, Іван Ожегович, Діана Буразер, Івана Шврагуля, Желько Малевац, Ігор Пернар.

Наприкінці журналу було опубліковано - IN MEMORIAM, яке присвячено журналісту, публіцисту, сценаристу, кінопрацівнику та письменнику Пері Квесичу, який залишив нас наприкінці 2023 року після тривалої та важкої хвороби.

МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ «ТВОРЧИЙ УНІВЕРСАЛІЗМ У КУЛЬТУРІ, МИСТЕЦТВІ, ОСВІТІ: ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ, КОМУНІКАЦІЙНИЙ, СИНЕРГЕТИЧНИЙ ВИМІРИ»

Круглий стіл з питань функціонування українського мистецтва в умовах російсько-української війни в рамках Міжнародної наукової інтернет-конференції «ТВОРЧИЙ УНІВЕРСАЛІЗМ У КУЛЬТУРІ, МИСТЕЦТВІ, ОСВІТІ: ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ, КОМУНІКАЦІЙНИЙ, СИНЕРГЕТИЧНИЙ ВИМІРИ»

Другий день Міжнародної наукової інтернет-конференції «ТВОРЧИЙ УНІВЕРСАЛІЗМ У КУЛЬТУРІ, МИСТЕЦТВІ, ОСВІТІ: ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ, КОМУНІКАЦІЙНИЙ, СИНЕРГЕТИЧНИЙ ВИМІРИ», яка організована кафедрою музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника продовжився круглим столом з питань функціонування українського мистецтва в умовах російсько-української війни за участю представників науки і мистецтва,

які перебувають в Україні та у вимушеній еміграції за кордоном. Модерувала його завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор мистецтвознавства, професор Віолетта Дутчак.

Доповідачі із США, Канади, Словаччини, Естонії, Люксембургу, Італії, Хорватії, Австрії, Великобританії та України ділилися власним досвідом культурно-мистецької, громадської, волонтерської та освітньої роботи в умовах екстремальної еміграції. Учасниками круглого столу були Любомир НИКОРАК (Івано-Франківськ, Україна), Анастасія КРАВЧЕНКО (Київ, Україна), Леся БОЙКО-КОРОЛИК (Губбіо, Італія), Любов ГУНДЕР (Пряшів, Республіка Словаччина), Лідія ТКАЧУК (Чикаго, США), Славко БУРДА (Загреб, Хорватія), Юлія НІКОЛАЄВСЬКА (Харків, Україна), Інна ЛІСНЯК (Тарту, Естонія), Тетяна ЧЕРНЕТА (Торонто, Канада), Аліна ОЛІЙНИК (Грац, Австрія), Христина СКРИПКА (Лондон, Великобританія), Юрій СКОБЕЛЬ (Штрассен, Люксембург), Лідія КУРБАНОВА (Торонто, Канада), Андрій СТОВП'ЮК (Івано-Франківськ, Україна).

Дякуємо всім доповідачам та учасникам, хто долучився до проведення наукової конференції та круглого столу!

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ АНДРІЯ СИБІГИ З ПОСЛОМ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ АНИЦЕЮ ДЖАМІЧ

27-го травня Перший заступник Міністра закордонних справ України Андрій Сибіга провів зустріч з Послом Республіки Хорватія в Україні Аницею Джаміч.

Андрій Сибіга висловив вдячність Хорватії за всебічну підтримку в боротьбі з російською агресією з перших днів повного вторгнення, зокрема допомогу в оборонній сфері та допомогу в розмінуванні деокупованих територій України.

Перший заступник Міністра подякував Хорватії за реалізацію програми лікування та реабілітації наших військових. Він особливо відзначив діяльність хорватської асоціації «Dobro Dobrim».

Співрозмовники обговорили подальші зусилля щодо посилення санкцій проти держави-агресора Росії та передачу Україні арештованих російських активів.

Сторони позитивно оцінили динаміку діалогу між двома країнами на найвищому політичному та культурному рівнях та наголосили на важливості подальшої співпраці України та Хорватії як на двосторонньому, так і на багатосторонньому форматі.

Перший заступник Міністра висловив вдячність Хорватії за активну участь у реалізації Формули миру Президента Володимира Зеленського. У цьому контексті сторони детально обговорили підготовку Глобального саміту миру, який відбудеться у Швейцарії. Також було зазначено, що Саміт стане основою для подальших дипломатичних зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на припинення російської агресії та відновлення справедливого миру в Європі.

5-ГО ЧЕРВНЯ 2024 Р. ВІДБУВСЯ ОНЛАЙН СЕМІНАР ПРО УГКЦ ТА ПАПУ ІВАНА ПАВЛА ІІ.

Інститут екуменічних студій провів онлайн-семінар «Розвиток поглядів святого Папи Римського Івана Павла II на роль і місце УГКЦ в екуменічних ініціативах Католицької Церкви у 1978-2005 рр.»

Доповідач – д-р Юрій Скіра, старший науковий співробітник Інституту екуменічних студій УКУ, директор ГО «Центр дослідження історії Східних Католицьких Церков»;

Дискутант – о. д-р Іван Дацько, президент Інституту екуменічних студій УКУ, секретар Партиарха Йосифа Сліпого у 1976-1984 рр.

«Бачення ролі УГКЦ в екуменічних ініціативах Папи Івана-Павла II пройшло тривалу трансформацію, у якій каталізатором виступали історичні події останньої третини ХХ ст. З перших років свого понтифікату Іван-Павло II намагався триматися лінії, яка з одного боку полягала у підтримці принципу самобутності Східних Католицьких Церков, а з другого боку – побудови активного екуменічного діалогу з Православними Церквами. Важливим елементом у

цьому було намагання Папи відстоювати принцип релігійної свободи для УГКЦ в СРСР. На семінарі буде розглянуто розвиток поглядів Івана-Павла II на роль і особливе місце УГКЦ в екуменічних ініціативах очолюваної ним Церкви», — повідомляють в ІЕС.

ВИБОРИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

За 12-ти місць у Європарламенті, а рівно стільки отримала Національна виборча комісія, змагатимуться 25 списків, 23 партійних і два незалежних, із іменами 300 кандидатів.

Порівняно з виборами 2019 року списків і кандидатів стало менше, коли за прихильність виборців змагалися 33 списки і 396 кандидатів.

Усі вони можуть офіційно представитися виборцям протягом 44 днів, до опівночі 7-го червня, коли почнеться дводенна виборча тиша.

Порушення виборчої тиші карається

На відміну від останніх парламентських виборів, де закон не передбачав покарання за порушення тиші, на виборах до Європарламенту це порушення карається штрафом. Фізична особа, включаючи громадян, яка порушує мовчання, може втратити 398 євро, кандидат на виборах – від 1327 до 3981 євро, а юридична особа, наприклад політична партія, – від 13 272 до 66 361 євро.

Крім списків політичних партій і коаліцій, ХДС, Мост, Можемо, ДП, СДП та інших, за місце в Європарламенті змагатимуться двоє незалежних депутатів, нинішній депутат Європарламенту Ладіслав Ілчич і впливова особа Ніна Счокак.

Список ХДС очолює Андрей Пленкович, Мост – Божо Петров, ДП – Іван Пенава, коаліція СДП – Біляна Борзан тощо.

Учасники європейських виборів можуть витратити на рекламу одного списку не більше 530 891 євро.

Окрім власних коштів, вони також можуть фінансувати кампанію за рахунок пожертв, фізичні особи можуть пожертвувати до 3981 євро політичній партії та незалежному списку, а юридичні особи можуть пожертвувати до 26 544 євро.

Червневі вибори стануть четвертими європейськими виборами для Хорватії. Перші відбулися 14-го квітня 2013 року, перед офіційним вступом до ЄС 1-го липня того ж року. Тоді було обрано 12 представників, і їхній мандат тривав лише рік, адже наступного, 2014-го року, відбулися чергові вибори до Європарламенту. Останні європейські вибори відбулися в травні 2019-го року.

У СЕРБІЇ ПРОВЕЛИ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ «КАЛИНА»

У Культурному центрі міста Кула, 8-го червня 2024 року відбувся 20-й фестиваль «Калина» – найбільший культурний захід української громади в Сербії.

У святковому концерті взяли участь українські товариства з Сербії: КМТ ім. Івана Сенюка з Кули, ЦУК «Кобзар» з Нового Саду, КПТ «Карпати» з Вербасу, УКПТ «Калина» з Інджії, ТПУК «Коломийка» зі Сремської Митровиці та закордонні гості УКПТ ім. Тараса Шевченка з Прнявора (Боснія і Герцеговина), дует Анна і Микола Грін з Малих Ремет (Тіміш, Румунія).

Також на фестивалі виступили гості з України – ансамбль народних танців «Веселі гуцулята» і театр пісні «Гармонія» з Калуса.

Крім того, у мистецькій галереї культурного центру м. Кула відкрито виставку фотографій Желька Ворінського, Бориса Барановського та Бориса Біленького.

Організатор фестивалю – Національна рада української національної меншини у Сербії.

Нагадаємо, у травні дружина Президента України Олена Зеленська зустрілась у Белграді з українською та українсько-русинською громадами.

БРЮССЕЛЬ, 14.06.2024.

Міністри оборони країн НАТО в п'ятницю схвалили план надання Україні надійної довгострокової допомоги у сфері безпеки та військової підготовки після того, як затримки з поставками Заходом виділених коштів, зброї та боєприпасів пришвидшили вторгнення російських військ на території України.

Західні прихильники Києва, здебільшого, зосередили свої зусилля на керуванні Пентагоном Контактну групу з питань оборони України, з метою провести форум для приблизно 50-ти країн, щоб зібрати зброю та боєприпаси, які найбільше потрібні спустошеній війною країні.

Новий план буде додатковим зусиллям. Оголошуючи про цей крок після головування на зустрічі міністрів оборони в Брюсселі, генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг сказав, що зусилля будуть розташовані на військовій базі США у Вісбадені, Німеччина, і залучатимуть майже 700 співробітників.

За його словами, це допоможе організувати навчання українських військовослужбовців у країнах-учасниках Альянсу, координувати та планувати пожертвування - необхідного Києву обладнання, а також керувати передачею та ремонтом цієї військової техніки.

Ці зусилля були описані як спосіб «довести Трампу» підтримку НАТО для України, посилюючись на занепокоєння, що колишній президент Дональд Трамп може припинити підтримку Києва з боку США, якщо він повернеться на посаду.

Військові аналітики кажуть, що Україні потрібно буде витримати натиск протягом усього літа, і водночас навчати більше солдатів, будувати укріплення та сподіватися, що поставки західної військової допомоги прискоряться, щоб наступного року Київ міг здійснити новий наступ.

Столтенберг висловив надію, що президент США Джо Байден і його колеги домовляться на саміті 9-11-го липня у Вашингтоні зберегти рівень фінансування військової підтримки, який вони надали Україні після того, як Росія розпочала своє повноцінне вторгнення в лютому 2022 року.

За його оцінками, щороку вартість обладнання становить приблизно 40 мільярдів євро (43 мільярди доларів).

УЧАСНИКИ ГЛОБАЛЬНОГО САМІТУ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ ПРО ОСНОВИ МИРУ

Під час Глобального саміту миру у Швейцарії, який відбувся 15-16-го червня, учасники узгодили спільну позицію щодо трьох пунктів: продовольча безпека, ядерна та енергетична безпека й звільнення всіх полонених і депортованих українців і українок, дорослих і дітей, яких викрала Росія. Ключові принципи щодо цих елементів задля справедливого та сталого миру викладені у Спільному комюніке про основи миру.

Цей Саміт став наймасштабнішим міжнародним заходом заради України та миру – у ньому взяли участь 101 країна та міжнародна організація, що представляють усі частини світу та континенти – Латинську Америку, Близький Схід та Азію, Африку, Європу, Тихоокеанський регіон, Австралію, Північну Америку. Дві третини країн-учасниць були представлені на найвищому рівні. Саміт дав змогу кожному з учасників продемонструвати глобальне лідерство. Фактично цей захід є першим кроком до справедливого миру, що ґрунтується на Статуті ООН і базових принципах міжнародного права.

У комюніке учасники Саміту наголосили, що використання ядерної енергії та ядерних установок має бути безпечним, захищеним, надійно охороняється та не

шкодити довкіллю, а українські атомні електростанції та установки, зокрема Запорізька АЕС, мають працювати безпечно та захищено під повним суверенним контролем України та наглядом МАГАТЕ.

Спільне комюніке також містить пункт про безперервне виробництво й постачання продуктів харчування. Напади на торговельні судна, цивільні порти та цивільну портову інфраструктуру є неприйнятними. У комюніке наголошується: продовольчу безпеку жодним чином не можна використовувати як зброю.

Військовополонені мають бути звільнені шляхом повного обміну, а всі депортовані та незаконно переміщені українські діти й цивільні – повернуті в Україну.

Це три з десяти пунктів Формули миру, яку Президент Володимир Зеленський презентував у листопаді 2022 року, під час зустрічі G20 в Індонезії. Робота щодо решти пунктів буде продовжена разом зі світовою спільнотою у визначених на Саміті робочих форматах.

80 країн підтримали територіальну цілісність України

Декларацію підтримали 80 із 93 країн, які брали участь у саміті. Серед країн, які не підтримують декларацію, є шість членів групи G20 - Бразилія, Мексика, Саудівська Аравія, ПАР, Індія та Індонезія.

Підсумкова декларація саміту в Бюргенштоку, яку підтримало 80 країн, підтримала територіальну цілісність України та закликала до діалогу для досягнення миру. «Ми знову підтверджуємо нашу прихильність утримуватися від погрози силою або її застосування проти територіальної цілісності чи політичної незалежності будь-якої держави, принципам суверенітету, незалежності та територіальної цілісності всіх держав, включаючи Україну, в межах їх міжнародно визнаних кордонів і вирішувати суперечки мирними засобами як принципи міжнародного права», - йдеться в декларації після дводенного саміту.

Статут ООН, включаючи повагу до територіальної цілісності та суверенітету, «може і буде слугувати основою для досягнення всеосяжного, справедливого і міцного миру в Україні», наголошується в декларації. «Ми вважаємо, що досягнення миру вимагає залучення та діалогу між усіма сторонами», - додали в ньому. У декларації конкретно йдеться про «спільне бачення» щодо трьох «вирішальних аспектів». По-перше, у контексті Запорізької АЕС було зазначено, що «використання ядерної енергії та ядерних установок має бути безпечним, захищеним та екологічно прийнятним». Також зазначалося, що погрози застосування ядерної зброї є неприйнятними.

У якості другого пункту зазначено, що глобальна продовольча безпека також залежить від доступу до портів у Чорному та Азовському морях, тому напади на торговельні судна також неприпустимі. Нарешті, 80 країн закликають до негайного повного обміну полоненими та до повернення в Україну «депортованих і незаконно переміщених українських дітей та всіх інших українських цивільних осіб, які були незаконно утримувані».

САМІТ МИРУ У ШВЕЙЦАРІЇ: ТЕРИТОРІАЛЬНА ЦІЛІСНІСТЬ УКРАЇНИ Є ОБОВ'ЯЗКОВОЮ УМОВОЮ МИРУ

Пленарне засідання Саміту миру в Україні, на розкішному курорті Бургеншток, поблизу Люцерна, Швейцарія, 16-го червня 2024 року.

Сімдесят вісім країн, які беруть участь у дводенному міжнародному саміті з питань миру в Україні у Швейцарії, підписали документ, у якому говориться, що «територіальна цілісність» України має бути основою для мирної угоди з Росією та що Київ має розпочати діалог з Москвою для припинення війни. .

На зустрічі був присутній радник Білого дому з національної безпеки Джейк Салліван, який привітав зближення майже 100 країн та установ як «величезний успіх».

«Цей саміт зробив це для того, щоб визначити, що є суттєвим характером - суттєвою основою - як виглядає справедливий мир, якими є принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, принципи міжнародного права, концепція суверенітету та територіальної цілісності, і основна позиція, що жодній нації не можна дозволяти завойовувати іншу націю силою», - сказав Салліван.

Під час прес-конференції у Швейцарії президент України Володимир Зеленський заявив, що є два способи змусити Росію піти на мир: перший – дипломатичний, другий – за допомогою сильної оборони та потужної армії.

«Найбільший успіх для нас - це, звичайно, закінчення війни. Це не успіх, це єдина можливість існування в цьому світі, єдина справедлива можливість життя. І ми зробимо все, щоб закінчилася війна. Сьогодні це лише перший крок, але він сильний», - сказав він.

Мирний саміт щодо України завершився закликком до «справедливого миру».

ТВОРЧА ЗУСТРІЧ З ПОЕТЕСОЮ, ПЕРЕКЛАДАЧКОЮ, ЗАСЛУЖЕНОЮ ЖУРНАЛІСТКОЮ УКРАЇНИ - ВАЛЕНТИНОЮ ДАВИДЕНКО

Творча зустріч з поетесою, перекладачкою, художницею, заслуженою журналісткою України Валентиною Давиденко в рамках VIII-го Міжнародного мистецького Фестивалю «Франкові Зорі» стала прекрасним прологом до свята української культури у Хорватії. Це було дійство поліфонічне як сама творчість Валентини. Серед картин художниці звучала в авторському виконанні найновіша її поезія і музика з «Майстра снів». Читали

її вірші Олександр Балабко і Вікторія Шевель. Я теж мала честь читати Валину поезію. А вчора ввечері над морем, готуючись до сьогоднішнього свята, прочитала вголос добірку віршів поетеси в часописі «Київ» (2023 р). І відчула, як Адріатика складає гекзаметри з її рядків. Бо творчість Валентини Давиденко - це явище глибоке, як море і безмежне, як українське небо.

Клаптики і барви цього неба Валя носить в серці постійно. Коли пише, перекладає, малює. Бинтує його і прояснює. Цілить в нього словом, як з Байрактара, коли летить ворог. І знову гоїть. І оживлює любов'ю. Її творчість корінням з Артанії. Звідти коріння і нашої нації, частинкою якої себе відчуває і творить, щоб жити! Дякую, дорога Валю, і бажаю тобі багато творчих зустрічей, де тебе слухатимуть так само захопливо, як сьогодні. Дякую за неймовірну організацію Фестивалю пані Ольги Камінській і Віктору Камінському. І за щастя бути присутньою тут. (Галина Дацюк)

Яка ж вона, «Українська пора цього століття?» Відповідь на це запитання 19-го червня дав творчий вечір поетеси і мисткині, музейниці й ведучої радіо, перекладачки й громадської діячки, а до всього - щирою душею людини Валентини Давиденко. Валя під проводом ініціаторки і очільниці фестивалю української культури у Рієці, народної артистки України Ольги Камінської готувалася старанно, заздалегідь ще в Києві. Адже слід було поєднати презентацію нових віршів у журналі «Київ», недавньої збірки, зразки живопису, джазові композиції композитора Івана Тараненка на слова Давиденко... А ще ж - спогади тих, хто давно знає і любить бенефіціантку. І це напрочуд вдало вийшло! Відео під музику й спів показувало знакові полотна художниці, які тепер у Києві чи приватних колекціях, а вірші линули зусебіч від самої авторки і учасників вечора. Радий, що мої давні знімки, зроблені на творчому вечорі Валентини Давиденко в Українському фонді культури у середині 2010-х років стали приємним сюрпризом для Валі. Адже тоді її вірші читали і говорили добрі напутні

слова тепер уже незабутні Борис Олійник, Іван Драч, Віктор Баранов, Михайло Слабошпицький...

Вітаємо тебе, любя Валюшо, із знаковим успіхом у ще одній країні - любій Хорватії...

Символічно, що ця феєрична зустріч відбулася у старовинній вежі, де тепер музей кораблебудування із неймовірними експонатами та моделями суден. Адже поетесу і мисткиню Давиденко завжди кликали у мандри бригантини з напруженими вітрилами - чи то до Італії, чи до Греції, а ось тепер - до адриатичної Хорватії. З Україною в серці... (Олександр Балабко)

ПЕРШІ «ФРАНКОВІ ЗОРІ» У ЛОВРАНІ

Перші «Франкові зорі» у Ловрані засвітилися вранці 20-го червня 2024 року біля пам'ятного знаку Івану Яковичу «Поет і Птах», куди ми, складом журі й учасників, прийшли з майстерно виготовленою екібанною в українському стилі. Аби пошанувати Поета, сказати кілька слів про його перебування тут. Якраз нагодився із привітанням учасникам і учасницям директор Франкового Дому зі Львова Богдан Тихолоз... А потім, у конференц-залі сусіднього готелю «Ловран» - сам конкурс. Багатомільйонній спільноті у ФБ, читачам, шанувальникам, звісно, не потрібно довго представляти таких майстринь слова як есеїстка і поетеса Надія Мориквас; як радіожурналістка, публіцистка і громадська діячка Галина Дацюк, що впродовж десятиліть була голосом Українського Радіо Культура. У Хорватії й серед української громади Закарпаття добре відомий поет, художник, меценат і волонтер, давній симпатик України Володимир Провчі. Та й яскрава і чуттєва поезія Вікторії Шевель із Переяслава також припала до душ і сердець багатьох не лише шанувальників слова, а й маститих письменників, увінчаних не однією премією. А ось дебют на конкурсі й відразу - міжнародному - десятирічного Іванка Шевеля й представниці юнацької вікової категорії Анни Вітерець, яка тепер живе у Німеччині й подавала свою повість про одеських студентів на цьогорічну українсько-німецьку премію імені Олеся Гончара, - може стати визначальним у подальшому житті. Який би шлях вони не обрали, але благословення лауреатством від самого Івана Франка не має забути ніколи.

Як голова журі від душі вітаю лауреатів перших премій, і вже трохи сумно, що завершився цей кількомісячний марафон з підготовки і проведення, що його ми здолали з головою оргкомітету фестивалю, народною артисткою України - Ольгою Камінською. Уклінно дякую їй, членові журі із Загреба Славку Бурді, членкині, любій нашій поетесі й художниці Валентині Давиденко, членкині з Рієки Марті Мартінчич за спільну працю. Ми були одностайними у визначенні володарів гран-прі! Звісно, це поетична родина Шевелів із Переяслава! Після завершення конкурсу мама і син щонайперше пішли до пам'ятника вклонитися, як сказала Вікторія, «батькові Івану Яковичу». Тепер його

благословенна рука на їхніх долях...

А завершили ми конкурс проникливим виконанням пісні Богдана-Юрія Янівського на слова Івана Франка «Червона калина, чого в лузі гнешся». Співала примадонна київської оперети і рієкської опери Ольга Камінська...

Успіх був би неможливий без технічного забезпечення конкурсу, за що відповідав Віктор Камінський. А ця добірка знімків - також наша спільна праця: до моїх фото долучені світлини Валентини Давиденко, Юлії Мох, Вікторії Шевель, Наталії Половинки, Ангеліни Половинки...

Моя творча зустріч «Видатні жінки в прозі й піснях» у рамках першого прозово-поетичного ревію «Франкові зорі» у місті Ловрані була побудована на читанні уривків з незавершеного роману «Ролі й манекени. Із життя Соломії Крушельницької» й виконанні моїх пісень.

Уклінно дякую трьом прекрасним співачкам, усім присутнім, які слухали, раділи, сумували, аплодували. Наша пісня, наша мова незнищенні! І це вкотре довів і наш конкурс під проводом Івана Франка за кілька сотень кілометрів від України. (Олександр Балабко)

ПІД ЗНАКОМ ФРАНКА

У 1969 році я записалася в Кременцьку бібліотеку імені Юліуша Словацького, при вході якої прочитала слова:

Книги - морська глибина.
Хто в них пірне аж до дна,
Той хоч і труду мав досить,
Дивнії перла вносить.
Іван Франко.

У Ловрані, де в ці дні триває Міжнародний фестиваль українського мистецтва, прози і поезії, рефреном повторюю цей куплет Івана Яковича про труд і перли. І морську глибину. І про те, що треба пірнати до дна, аби досягнути чинюсь книжку і створити власну. Українські книжки, слово, яскраві музичні дійства перлинами нанизуються нині на хвилі Адріатики і сяють «Франковими Зорями» у затишному містечку Ловран. Іван Якович бував тут, за 60 років до того, як я прочитала його строфу. У 1909-му Письменник був дуже хворий, його скручені артрозом пальці майже не рухалися. Але диво! Після лікування в Ловрані йому покращало і навіть руки трохи розправилися.

Франкову присутність, увічнену диптихом «Поет і Птах», відчуваєш на перехресних стежках парку побіля нашого готелю. Нанизуєш перлини подій і дат 1909-й, 1969-й, 2024-й, квіти цикорію і дикої мальви і вони стають калиновим намистом України. Вчора, перед Першим конкурсом української прози і поезії ми прийшли сюди, щоб вклонитися титану думки, духу і будителю нашої свободи. І подякувати не лише за дух, що тіло рве до бою, але й за ці прекрасні рядки про книжку як морську глибину. З ними заходжу у книгозбірні, на книжкові виставки. І усамітнююся, пірнаючи. Дякую моїм талановитим друзям - Олександру Балабко, Ользі Камінській, Валентині Давиденко і Українському Жіночому Фонду. (Галина Дацюк)

УКРАЇНСЬКЕ ТАНЦЮВАЛЬНЕ РЕВ'Ю

У рамках VIII-го Міжнародного фестивалю українського мистецтва в Рієці відбувся конкурс «Українське танцювальне ревію». Танець над Адріатику з присмаком України демонстрували і діти, які тут народилися та підрастають, і ті, кого прихистила дружба Хорватія з початком Великої війни. Щоб виступити, деякі учасниці подолали пів тисячі кілометрів. Кожен колектив мав свій шарм і неповторність. Водночас вишиванки, віночки, пластика, музика, настрій і знову рідні кольори створювали на сцені враження спільного квітучого саду. У якому кожна квітка, навіть найменша пелюстка, захищена і щаслива.

Вкотре за цей час подякувала подвижництву організаторів Фестивалю - Віктору Камінському та Ользі Камінській, які продумали його до найменших деталей.

Кожна номінація відкриває несподівані сенси нашого сьогоденного буття. У якому життя може раптом стати танцем свободи.

Щиро пораділа за високу професійність членів журі, моїх друзів Олександра Балабко і Валентини Давиденко. Бо найважче - обирати достойніших серед достойних. Але й це вдалося зробити справедливо і без образ. Тому спільна світлина світиться радістю і бажанням творити знову! (Галина Дацюк)

У ХОРВАТСЬКІЙ ЧИТАЛЬНІ НА ТРСАТІ В РІЄЦІ ЗАВЕРШИЛОСЯ П'ЯТИДЕННЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ, ТАНЦЮ, МУЗИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У рамках уже традиційного, восьмого Українського фестивалю пісні, танцю, музики та образотворчого мистецтва, організованого Українським культурно-просвітницьким товариством «Дніпро» Рієка, у хорватській читальні Трсат у неділю, 23-го червня, відбувся заключний Гала-концерт.

Концерту передували дні насичених програм, що відбулися 19-го і 20-го червня 2024 року в Ловрані та на Трсаті в Рієці 21-го і 22-го червня 2024 року, як-от міжнародні конкурси сольного співу, українське танцювальне рев'ю, а також поезії та прози, рев'ю «Франкові зорі». Фестиваль також запропонував освітній контент, зокрема лекцію художниці та журналістки Валентини Давиденко «Український час цього століття», а також зустріч із письменником Олександром Балабко на тему видатних жінок у прозі та поезії.

Як зазначила у вступі Ольга Камінська, - президент УКПТ «Дніпро» Рієка, Фестиваль і Гала-концерт присвячені всім жертвам війни в Україні, а також усім борцям за волю і незалежність України, а Сама програма розпочалася з хвилини мовчання вшанування жертв війни.

У Гала-концерті взяли участь лауреати раніше проведених міжнародних конкурсів, а саме ансамблі співу та танцю, Жіночий вокальний квартет «Соловейко» з України, УКПТ «Дніпро» з Рієки, «Леся Українка» з Осієка, «Галичина» з Карловца, «Тарас Шевченко» з Каніжі, «Україна» зі Славонського Броду, «Кобзар» із Загреба, солістка із УГМ

Загреба, ансамбль «Енеїда» з Рієки «Рушник» з Рієки та Заслужений академічний Закарпатський народний хор з України. Також виступили лауреати премій солісти - Ангеліна Половинка, Сніжана Коверха та Ольга Камінська, які виконали кілька традиційних українських пісень.

Один із висновків Галини Дацюк

Гала-концертом завершився VIII-й Український фестиваль пісні, музики, танцю і образотворчого мистецтва, організований Українським культурно-просвітницьким товариством «Дніпро»- Рієка і Українською громадою Республіки Хорватія. Ще належить детально розповісти про кожну миттєвість Фестивалю. Але, підсумовуючи результати цих дивовижних п'яти днів української культури, розумієш, що відбулася подія непроминальна! Конкурси української поезії та прози «Франкові Зорі», «Українські солоспіви» та «Українське танцювальне рев'ю» продемонстрували високий рівень Фестивалю, його бездоганну організацію і звісно, найперше, велику любов до України. Цим почуттям були наповнені кожна пісня і танець святкового концерту, в якому взяли участь і переможці конкурсів, і колективи, що спеціально приїхали аби виступити на святі. В такі моменти очевидним стає подвижницький труд людей, завдяки яким цей фестиваль живе - подружжя Ольга Камінська, народна артистка України, примадонна Київської оперети та Хорватської опери, голова Українського культурно-просвітницького товариства «Дніпро» - Рієка, та Віктор Камінський, музикант, представник української національної меншини Приморсько-Горанської жупанії. Вдячність - до неба!

ГАРЯЧА ТОЧКА ЕКУ НА ТЕМУ - 75 РОКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

75-річчя Європейського Конгресу Українців

Презентація і розмова з президентами - др Юрій Рейт, мгр Левко Довгович, Ярослава Хортяні, Зенон Коваль та інші.

Гаряча точка ЕКУ на тему «75 років Європейського Конгресу Українців», за участю Юрія Рейта голови ЕКУ (1995-1996), Левка Довговича голови ЕКУ (1997-2005), Ярослави Хортяні голови ЕКУ (2005-2019) та Зенона Коваля (син Омеляна Коваля голови ЕКУ 1992-1995) . Говоримо про історію, надзвичайну діяльність та дуже важливу роль Європейського Конгресу Українців та української діаспори Європи.

Ведучий етеру Мирослав Гочак, заступник голови Європейського Конгресу Українців та віцепрезидент Світового Конгресу Українців.

Четвер, 27-го червня 2024 р. дивіться прямий етер о 20-й годині за центральноєвропейським часом та 21-й годині за київським часом.

У ДУБРОВНИКУ ВІДБУВСЯ XVII-Й ДУБРОВНИЦЬКИЙ ФОРУМ «ЖАХЛИВІ ПРОТОКИ ТА БЕЗПЕЧНІ ПРОХОДИ»

28-го та 29-го червня 2024 року в Дубровнику відбулася щорічна міжнародна конференція XVII-й Дубровницький форум під назвою - «Жахливі протоки та безпечні проходи». Унікальною особливістю цього року Форуму була дискусія про роль штучного інтелекту в дипломатії та глобальному управлінні, а також спеціальний захід для молодих лідерів та спеціальні «Дубровницькі переговори» ОЕСР. Форум проводився в історичному місті Дубровник, символі відкритості, яка випливає з давньої ролі Хорватії та Дубровника як мосту між різними культурами та народами та його світовою торгівлею та морськими традиціями, Міністерство закордонних та європейських справ вказує на те.

Величезні трагедії, спричинені війнами та бойовими діями в Європі, на Близькому Сході та в Африці, а також загострення напруженості в Індо-Тихоокеанському регіоні та нестабільність у Центральній та Південній Америці показують, що всі частини світу стикаються з насильницькими конфліктами або нестабільністю. Ці регіональні конфлікти та кризи відбуваються паралельно з прискореною конкуренцією великих держав, що загрожує світовим торговельним відносинам і порушує життєво важливі ланцюжки поставок у всьому світі. Усе це свідчить про те, що не варто недооцінювати ризик ширшого конфлікту.

Значна частина людства справедливо прагне кращих умов життя та зменшення глобальної структурної асиметрії. Жодна частина світу не врятована від наслідків зміни клімату, спричиненої діяльністю людини. Біженці від війни та стихійних лих разом із мігрантами у пошуках кращого життя змінюють суспільства на всіх континентах. Національна політика, регіональні організації та сам міжнародний багатосторонній порядок борються з цією новою реальністю та необхідністю адаптуватися до нових обставин. Як ми можемо прокласти безпечний шлях через ці довгострокові виклики й обійти жахливі труднощі, які блокують рішення?

Відповідь полягає в побудові нового бачення співпраці між Заходом і Глобальним Півднем. Це вимагатиме подолання спрощеного поділу світу на два табори, які насправді глибоко пов'язані між собою. З цієї причини одним із головних акцентів цього року Форуму в Дубровнику є створення платформи для відкритого обміну думками та практичними ідеями, сприяння цьому баченню між Північчю та Півднем, Сходом і Заходом.

Ще одним центральним акцентом цього року Форуму в Дубровнику стала трансатлантична спільнота та майбутнє Європи. У 2024 році по обидва боки Атлантики відбудуться вирішальні вибори. По-перше, громадяни, а потім обрані політики повинні прийняти серйозні рішення, які мають далекосяжний вплив на внутрішню політику, а також на світові справи. Які там біди, де безпечні проходи? Як і в попередні роки, особливу увагу буде приділено Західним Балканам та їхньому євроатлантичному шляху.

Панель Sailing Through the Digital Straits досліджуватиме багатогранний вплив штучного інтелекту (AI) і квантових обчислень на міжнародні відносини, зосереджуючись на можливостях і проблемах у таких сферах, як безпека, дипломатія, оборона, глобальне управління та економіка. Вона проаналізує, як штучний інтелект і квантові обчислення можуть потенційно змінити геополітичний ландшафт, рамки співпраці та глобальне лідерство, підкреслюючи при цьому необхідність відповідального розвитку, міжнародного співробітництва, ціннісних і регуляторних міркувань. Панель буде являти собою модеровану дискусію, що включає різноманітні погляди провідних діячів, які представляють інституції ЄС та міжнародні організації.

УКРАЇНЦІ УСПІШНО ЗІБРАЛИ ТА СЕРТИФІКУВАЛИ ХОРВАТСЬКУ СИСТЕМУ РОЗМІНУВАННЯ

Компанія-партнер DOK-ING в Україні «АЗТЕХ-Україна» успішно збрала роботизовану систему розмінування DOK-ING MV-10, яка отримала український сертифікат відповідності, підтвердили Хіна в хорватській компанії.

Як зазначили в компанії з виробництва спеціальних автомобілів для розмінування DOK-ING, роботизована система після складання пройшла детальне тестування в компетентному інституті Міноборони України, а отримання українського сертифікату відповідності підтвердило таку ж якість системи MV-10, незалежно від того, складена вона в Хорватії чи Україні.

Окрім системи MB-10, такі ж суворі випробування у квітні цього року провели роботизована система MB-4, яка також була зібрана в Україні компанією АЗТЕХ і також отримала сертифікат відповідності, додали в DOK-ING. (Хіна, 29-те червня 2024 р.)

● ЗАСЛУЖЕНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЗАКАРПАТСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР З УЖГОРОДА З ВІЗИТОМ ДО ХОРВАТІЇ

Яскраві різножанрові концертні програми, колоритні фестивалі, патріотичні акції, теплі зустрічі, цікаві екскурсії – такою насиченою виявилася гастрольна поїздка Заслуженого академічного Закарпатського народного хору до Хорватії.

Десятиденне перебування колективу поблизу третього за розмірами хорватського міста Рієка стало можливим завдяки запрошенню культурного товариства русинів і українців «Рушняк» Приморсько-Горанського повіту під головуванням кавалера ордену «За заслуги» Володимира Провчі.

У межах гастролей Закарпатський народний хор під керівництвом Наталії Петій-Потапчук взяв участь у гала-концерті VIII Українського фестивалю пісні, музики, танцю і живопису в Рієці, організованому українським культурно-мистецьким товариством «Дніпро Рієка». Голова товариства та ведуча заходу, народна артистка України - Ольга Камінська високо оцінила цей виступ і висловила готовність розвивати творчу співпрацю з колективом, який зачарував тамтешню публіку колоритним закарпатським фольклором та майстерним виконанням.

Надзвичайно вагомою і хвилюючою подією для українців Хорватії, представників різних товариств, численних друзів України став концерт Закарпатського народного хору з нагоди Дня Конституції України, який відбувся 28-го червня в Домі Kozala (м.Рієка). Присутні тепло зустріли як закарпатські народні пісні, так і патріотичні твори у виконанні колективу. У цей урочистий день директор-художній керівник колективу Наталія Петій-Потапчук – вперше як Амбасадор Закарпаття – виконала ще одну почесну місію – привітала товариство русинів і українців «Рушняк» із 20-літтям діяльності та передала його очільнику Володимиру Провчі Подяку Закарпатської обласної ради. З цієї ж нагоди Почесну грамоту департаменту культури Закарпатської ОДА-ОВА голові товариства «Рушняк» вручила заступниця директора департаменту Галина Ломпарт. Володимир Провчі щиро подякував за вітання і від імені товариства теж вручив відзнаки й подарунки друзям із Закарпаття.

29-го червня Закарпатський народний хор не лише співав, грав, танцював, а ще й долучився до кулінарного мистецтва: йдеться про популярний фестиваль традиційних народних страв «PORTO ETNO», який щороку проводять у Рієці. Так, крім невеличкої фольклорної програми артисти приготували ще й смачного українського борщу та вареників. До слова, всі кошти з цьогорічного «PORTO ETNO FESTIVAL 2024» буде передано фонду ЮНІСЕФ для підтримки українських родин.

А 30-го червня Заслужений академічний Закарпатський народний хор виступив із духовним концертом у Кафедральному соборі Святої Трійці Крижевецької греко-католицької єпархії. У прекрасному храмі, у чудовій акустиці сакральні твори Д. Бортнянського, О. Кошиця, І. Бокшая, М. Вербицького, М. Лисенка звучали особливо зворушливо й проникливо. Авторський твір І.Білика на слова В.Кузана «Чорна плахта» (обробка для хору Н. Петій-Потапчук), який вже став своєрідним рекіємом загиблим на війні українським воїнам, присутні слухали зі сльозами на очах. Настоятель храму отець Михайло на знак вдячності ще й провів для гостей екскурсію Резиденцією єпархії, яка славиться не лише цінними реліквіями, а й унікальною бібліотекою.

Зайве казати, що в межах цих гастролей артисти мали змогу ще й насолодитися прогулянками містом з його розкішними архітектурними й морськими краєвидами. Найтепліші слова вдячності за організацію і сприяння цій культурно-дипломатичній місії були висловлені керівництвом колективу голові товариства русинів і українців «Рушняк» Володимиру Провчі, відомому українському громадському діячу Хорватії, голові Українського товариства «Кобзар» у Загребі Славку Бурді, голові українського культурно-мистецького товариства «Дніпро-Рієка» Ользі Камінській, настоятелю храму Святої Трійці Крижевецької греко-католицької єпархії отцю Михайлу.

Поїздка відбулася за сприяння департаменту культури Закарпатської ОДА-ОВА. Такі концертні виступи, такі зустрічі, знайомства, культурно-мистецькі акції надзвичайно важливі для зміцнення культурної дипломатії, для зближення народів і нагадування всьому світу, що в нашій країні триває кровопролитна війна за нашу свободу й незалежність, за загальнолюдські цінності. (Таїсія Грись)

SLOVO KOBZARA

Nakladnik: UKPD «KOBZAR» ZAGREB

Za nakladnika: Slavko Burda

UREDNIŠTVO

Slavko Burda, glavni urednik / Jelisaveta Batinić, lektor za ukrajinski jezik / Sergej Burda, priprema za tisak / Etna Nikić, dopisnik / Kristijan Dobroslav Zuzija, dopisnik

ZAGREB, 2024.

Časopis «Slovo Kobzara» se izdaje uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

СЛОВО КОБЗАРЯ

Видавець: УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Для видавця: Славко Бурда

РЕДАКЦІЯ

Славко Бурда, головний редактор / Єлисавета Батинич, лектор української мови / Сергій Бурда, додрукарська підготовка / Етна Нікіч, кореспондент / Крістіян Доброслав Зузія, кореспондент

ЗАГРЕБ, 2024

Журнал «Слово Кобзара» видається за фінансової підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

ISSN 2939-2527

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo «Kobzar» Zagreb;
Ustrinska 13., 10000 Zagreb; info. slavkoburda.hr@gmail.com

IMPRESSUM